

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Komló Város Önkormányzata

2018-2023

TARTALOM

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (HEP)	3
BEVEZETÉS	3
A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA	3
ÉRTÉKEINK, KÜLDETÉSÜNK	7
CÉLOK	7
A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM HELYZETELEMZÉSE (HEP HE)	9
1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR BEMUTATÁSA	9
2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA	11
3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	13
4. A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG	35
5. A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	49
6. AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	54
7. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	58
8. HELYI PARTNERSÉG, LAKOSSÁGI ÖNSZERVEZŐDÉSEK, CIVIL SZERVEZETEK ÉS FOR-PROFIT SZEREPLŐK TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁSA	65
9. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA	68
1. A HEP IT RÉSZLETEI	69
A HELYZETELEMZÉS MEGÁLLAPÍTÁSAINAK ÖSSZEGZÉSE	69
A BEAVATKOZÁSOK MEGVALÓSÍTÓI	71
JÖVŐKÉPÜNK	73
2. ÖSSZEGZŐ TÁBLÁZAT - A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT)	74
3. MEGVALÓSÍTÁS	81
A MEGVALÓSÍTÁS ELŐKÉSZÍTÉSE	81
A MEGVALÓSÍTÁS FOLYAMATA	81
MONITORING ÉS VISSZACSATOLÁS	83
NYILVÁNOSSÁG	83
ÉRVÉNYESÜLÉS, MÓDOSÍTÁS	84
4. ELFOGADÁS MÓDJA ÉS DÁTUMA	85

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az Országgyűlés – az Alaptörvény idevonatkozó rendelkezéseire, Magyarország nemzetközi kötelezettségeire, valamint az európai közösségi jog vívmányaira tekintettel – megalkotta az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.), mely szerint az esélyegyenlőségi program célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést, és elősegítse az egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét. *A települési önkormányzat az Ebktv. 31. § (1) bekezdése alapján öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, melynek időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzés esetleges megváltozását – az Ebktv. 31. § (4) bekezdése értelmében – kétfévente áttekinti, és szükség esetén felülvizsgálja.*

Összhangban az Ebktv.-el, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Komló Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban (továbbiakban: HEP) rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Komló Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 129/2013. (VII. 29.) számú határozatával elfogadta Komló Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját (2013-2018).

Komló Város Önkormányzat Szociális és Egészségügyi Bizottsága átruházott hatáskörben a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 1/2016. számú SZB és az 1/2017. számú SZB határozatával elfogadta a módosított programot.

A település bemutatása

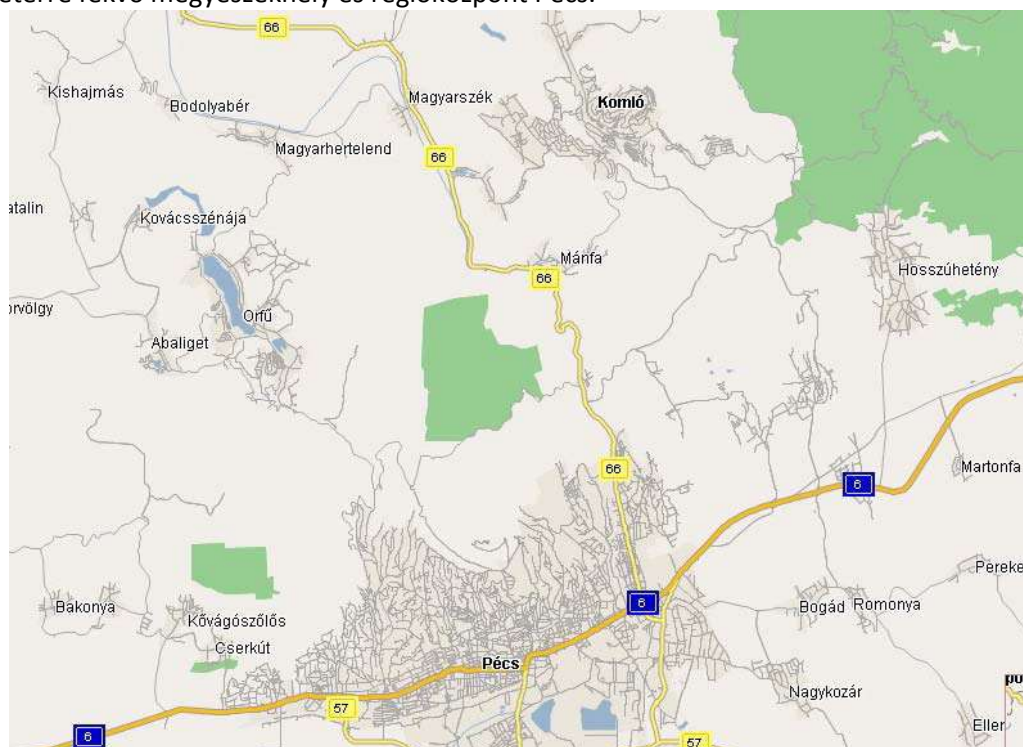
Komló mérete, földrajzi elhelyezkedése

Komló városa a Mecsek hegység északi lábánál húzódó dombok és völgyek között, 4.655 hektár nagyságú területen fekszik. Az összterületből a belterület mintegy 900 hektárt tesz ki. A város közigazgatási határán található település szomszédjai Pécs, Hosszúhetény, Magyaregregy, Kisvaszar, Mecsekpölöske, Magyarszék és Mánfa.

A város területének jelentős részét, több mint felét erdők alkotják, ahol dombok lábainál szántók, rét- és legelőterületek foglalnak el kisebb területeket. A völgyekben nyugodt vizű patakok folynak

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

(Baranya csatorna, Kaszárnya patak, Sikondai árok), és csendes tavak (Sikonda, Gadány, magyaregregyi völgy) húzódnak meg. Komló kapcsolatrendszerében meghatározó a csupán 20 kilométerre fekvő megyeszékhely és régióközpont Pécs.

Komló története

Komló ősi történeti gyökerei a római korra nyúlnak vissza. A rómaiak megtelepülésének nyomait ásások sora igazolja Mecsekjánosiban, Mecsekfalun, s őrtornyok maradványait találták Zobápusztától Máré-váráig. Amikor 1953-54-ben a mecsekjánosi Közülemi völgyben iparvasút építésébe kezdtek, egy római kori, nagy méretű luxurvilla maradványaira bukkantak. Az előkerült vastárgyak között ekehúzó láncot, s a gyapjú feldolgozásánál használatos vasgerebent is találtak, ebből arra lehet következtetni, hogy szántóföldi termelés és legeltetési állattartás is volt, amely feltételezi a kiterjedt erdőirtások lehetőségét. Komló történetét a ránk maradt dokumentumokból - eléggé hitelesen - a 13. századig tudjuk követni.

Az első oklevél, amelyben a település "villa Complov" néven szerepel, 1256-ból származik. Egyértelműen még meg nem erősített források szerint a honalapító I. István király is járt Komlón, amikor 1015-ben Nagyboldogasszony napján (augusztus 15.) részt vett a pécsvárad apátság felavatási ünnepén. A falu ekkor a pécsvárad bencés apátság birtoka volt, de a későbbiekben többször váltotta földesurát, igaz ettől függetlenül 1526-ig megmaradt egyházi birtoknak. A település 1543-ban került török kézre és a pécsi szandzsákon belül a pécsvárad nahiéhez tartozott. Állítólag a pécsvárad pasának villája volt Komlón. Egy 1554-ből származó török összeírás (defter) szerint a faluban 10 magyar család élt. A törökkor végére a faluban 7 ház állott, a felszabadító háborút követően ezek közül 2 maradt épen. Komló lakóinak száma 1697-ben mindössze 9 fő volt. A németek betelepítéséről az első adat 1793-ból származik. Utódaik, akárcsak a török kiverése után megmaradt magyarok leszármazottai, nagyrészt ma is Komlón élnek.

A település népességének további alakulására, összetételére meghatározó jelentőségű volt a bányászat fejlődése. Az iparszerű széntermelés növekedésével egyre jelentősebb mennyiségű munkaerőre volt szükség. A bevándorlás két nagy szakasza közül a várossá nyilvánítást követő időszak volt a jelentősebb. A népesség nemcsak számszerűleg, de összetételében is jelentősen átalakult. Az '50-es években először főleg férfiak jöttek a városba, akik az építkezéseken, a bányában, vagy egyéb területen találtak munkát. Nemcsak az ország szinte minden részéből, de a

határokon túlról is érkeztek betelepülők. Egy a '60-as években készült statisztika szerint a magyarok mellett jelentős számban élnek Komlón németek, cigányok, románok, horvátok, illetve kisebb számban jelen vannak a szlovák, a szerb nemzetiségek képviselői is.

Gyakorlatilag Komló és vidékének modernkori története a millennium korával indult, egy évszázad alatt Észak-Baranya meghatározó gazdasági, közigazgatási, kulturális és egészségügyi központjává vált. Több mint 100 év után, 2000-ben befejeződött a mélyműveléses szénbányászat Komlón. Miután felszínre került az utolsó csille szén, egy, a korábbtól merőben eltérő helyzet jött létre. A város gazdasági életében új korszak kezdődött, ami nem érte váratlanul a helybelieket, akiknek volt idejük felkészülni a változásokra. Ez utóbbinak köszönhetően az ipari szerkezet átalakítása már 1990-ben megkezdődött és napjainkban is folyamatosan tart.

Demográfiai jellemzők

Komló város demográfia helyzetére alapvetően jellemző a lakosság számának folyamatos csökkenése, mely adódik egyrészt a lakosság természetes fogyásából (2013-ban 141 élve születésre 346 haláleset, 2016-ban 183 élve születésre 362 haláleset jutott), illetve az elvándorlásból, mely az elmúlt években lassuló, de folyamatosan negatív tendenciát mutat.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén (TKKI 1.)

	Fő (TS 0101)	Változás
2013	23 889	99%
2014	23 604	99%
2015	23 388	99%
2016	22 997	98%
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat – Állandó népesség (a 2016-os év adatai) (TKKI 2.1)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	13 178	11 994	25 172	52,35%	47,65%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			610	2,42%	
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	1 523	1 526	3 049	6,05%	6,06%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	303	344	647	1,20%	1,37%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	7 124	7 332	14 456	28,30%	29,13%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	1 091	925	2 016	4,33%	3,67%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	3 137	1 867	5 004	12,46%	7,42%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

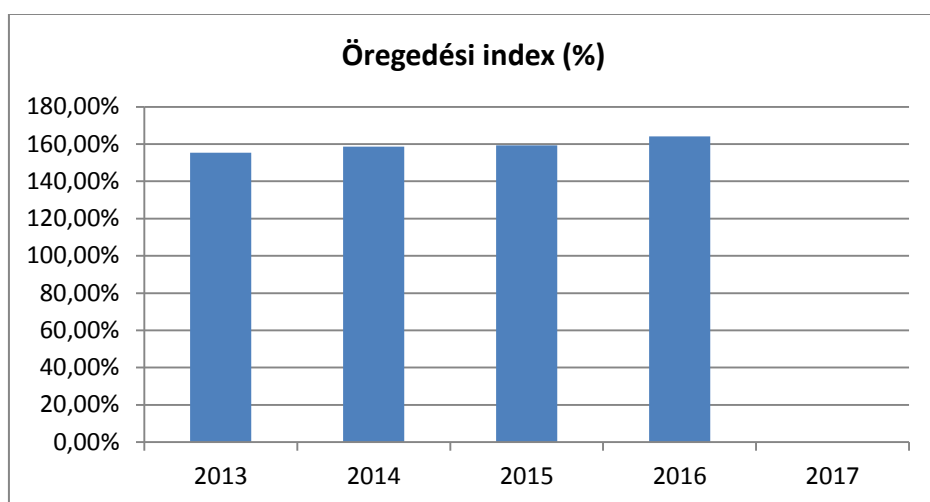
3. számú táblázat - Öregedési index (TKKI 3.)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2013	4 760	3 065	155,30%
2014	4 837	3 048	158,69%
2015	4 939	3 100	159,32%
2016	5 004	3 049	164,12%
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Komló város népességszerkezetére az előregeredés a jellemző és sajnos folyamatosan növekvő tendenciát mutat, míg 2013-ban 100 fő 14 év alatti fiatalra 155,30 65 év feletti lakos jutott addig 2016-ban 100 fő 14 alatti fiatalra már 164,12 65 év feletti lakos jutott. A város népességének előregeredése következtében egyre inkább megnövekszik a szociális szolgáltatások iránti igény. A magyarországi átlagot meghaladó öregedési index lassú és folyamatos emelkedésére tekintettel kiemelkedő figyelmet kell fordítani az idősek ellátásának megszervezésére.

1. számú diagram – Komló város öregedési indexe (TKKI 3.)

Forrás: TeIR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások (TKKI 4.)

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS odavándorlás 0601)	Elvándorlás (TS elvándorlás 0601)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2013	475	414	61	2,4
2014	518	473	45	1,76
2015	536	442	94	3,69
2016	505	527	-22	-0,87
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás (TKKI 5.)

Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2013	141	346	-205
2014	190	346	-156
2015	183	362	-179
2016	168	362	-194
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Komló Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a város működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a város lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Komló Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel), illetve a Pécsi Szakképzési Centrummal.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a területben élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Komló Város Önkormányzat alapvető célja, hogy olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása amelyek szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára, biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzületi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával, kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét, támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Továbbá figyelembe vesszük a következő stratégiák, programok esélyegyenlőségi célkitűzéseit is:

Az EU 2020 stratégia²

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program³

² A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

³ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁴ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁵

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti roma integrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁶

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁷

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus

⁴ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁵ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁶ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdnet.hu

⁷ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Komló Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 129/2013. (VII. 29.) számú határozatával elfogadta Komló Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

A Képviselő-testület 2015-ben elfogadta a települési támogatásokról, valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokról szóló 1/2015. (II.20.) önkormányzati rendeletét. A törvényi előírásokon túl, a rendeletek célja, hogy városunkban olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

Komló Város Önkormányzat további helyi rendeletei, melyek az esélyegyenlőségi program célcsoportjait érintik:

- 28/2011. (X.1.) önkormányzati rendelete A „BURSA HUNGARICA” FELSŐOKTATÁSI ÖNKORMÁNYZATI ÖSZTÖNDÍJ PÁLYÁZAT ELBÍRÁLÁSÁNAK SZABÁLYAIRÓL;
- 18/2011. (VI.24.) önkormányzati rendelete A LAKÁSCÉLÚ TÁMOGATÁSOKRÓL;
- 1/2015. (II.20.) önkormányzati rendelete A TELEPÜLÉSI TÁMOGATÁSOKRÓL, VALAMINT A SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÁSOKRÓL;
- 2/2015. (II.20.) önkormányzati rendelete A TELEPÜLÉSI ADÓSSÁGKEZELÉSI SZOLGÁLTATÁSRÓL.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia célja, hogy megfogalmazza a város hosszú távú jövőképét és ahhoz igazítja középtávú fejlesztési céljait.

A város átfogó célja a minőségi élet fenntartható feltételeinek megteremtése az épített és a természeti környezettel harmóniában, a munkalehetőségeket nyújtó fejlődő helyi gazdasági szektor, megfelelő infrastrukturális ellátottság, színvonalas szolgáltatások és városi közszolgáltatások, valamint a társadalmi egység révén. A város és a helyi társadalom átalakulásával párhuzamosan közvetett cél Komló kistérségi oktatási, kulturális, művészeti, gazdasági és sportcentrummá válása.

Az egyes programok, koncepciók a Bűnmegelőzési Koncepció, Gyermek és Ifjúsági Koncepció és a hozzá kapcsolódó Ifjúsági Cselekvési Terv, a Kulturális Stratégia, a Köznevelési Intézkedési Terv, a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, a Sportkoncepció, Gazdasági Program a középtávú stratégiából kiindulva saját területére vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket

Komló Város Önkormányzat esélyegyenlőséget elősegítő projektjei:

TÁMOP-5.3.6-11/1 – „Komplex telep program” Esély a kibontakozásra”, melynek célja a szegregált lakókörnyezetben, mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű emberek társadalmi felzárkózásának és integrációjának segítése. A projekt elsődleges célcsoportja 105 főből áll, melyből 60 fő felnőtt és 45 fő gyermek. A felnőtt aktív korosztály számára cél a munkaerő-piaci esélyek javítása, melyhez az egyéni fejlesztési terveken keresztül képzések lebonyolításával tud a projekt hozzájárulni. A kisgyermekes esetekben legfontosabb feladat a szocializációs folyamatok elindítása, közösségi életbe való beilleszkedésük elősegítése, az iskoláskorú gyermekek számára a társadalmi beilleszkedés elősegítése;

DDOP-4.1./B – Lakhatási integrációt modellező szociális célú telep-rehabilitációs kísérleti projektek megvalósítása a Sportvölgy – Szállásfalvó akcióterületen;

TIOP-3.2.3/A – Lakhatási beruházások támogatása a TÁMOP projekt területén;

ÁROP-1.A.3-2014 – Esélyteremtő együttműködések kialakítása a Komlói járásban;

EFOP-1.5.2-16 – Humán szolgáltatások fejlesztése a Komlói járásban;

TOP-4.2.1-15-BA1 – Komló és térsége szociális alapszolgáltatásainak komplex fejlesztése;

TOP-1.4.1-15-BA1 – Óvodák és bölcsőde fejlesztése Komlón;

TÁMOP-5.3.6-11/1 – “Esély a kibontakozásra”.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Komlói kistérség oktatási, kulturális, művészeti, gazdasági és sportcentruma Komló város. Komló, Egyházaskozár, Bodolyabér, Liget, Magyarszék, Mecsekpölöske, Magyarhertelend, Mánfa, Hosszúhetény, Hegyhátmaróc, Kárász, Köblény, Magyaregregy, Szászvár, Vékény, Máza, Tófü, Szalatnak, Szárazs települések 2004. június 18-án aláírták a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás megállapodást. A Társulás 2007-ben megalapította a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szociális Szolgáltató Központ intézményét, illetve a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot, majd 2010-ben létrehozta a Szilvási Bölcsődét. 2014-ben két további település csatlakozott a társuláshoz: Bikal és Oroszló.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait.

Komló Város Önkormányzatának a helyzetelemzéshez szükséges adatok nem álltak teljes körűen rendelkezésére, így a helyzetelemzés csak részben tudja teljesíteni azon elvárást, miszerint számszerű, objektív adatsorokból vonjon le következtetéseket. Az önkormányzatnak ezen hiányzó adatok gyűjtésére, a kapcsolódó kutatások elvégzésére nem volt lehetősége.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhoz tartoznak.

A helyzetelemzés készítésekor a 2011. évi népszámlálás adatait vettük figyelembe. Ez alapján 1144 fő vallotta magát romának Komlón.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Komlón tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Dél-Dunántúl Magyarország gazdaságilag kevésbé fejlett, országos viszonylatban magasabb munkanélküliséggel és alacsonyabb foglalkoztatási és aktivitási aránnyal rendelkező régiója. A régió gazdasági élete a szolgáltatásokra és az ipari tevékenységre épül. A lakosság megközelítőleg 60%-a a szolgáltatói szférában dolgozott. A régió munkanélküliségi rátája 2016-ben 6,15 %, 2017-ben 6, 3% volt. A munkanélküliség leginkább a 16-25 éves, pályakezdő korosztályt sújtja.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Komló város a rendszerváltást követően komoly gazdasági szerkezet átalakításon esett át. A szénbányák fokozatos bezárása, majd 2000-ben történő végleges megszűnése a foglalkoztatottak

számának drasztikus csökkenését, illetve az inaktív, a munkaerőpiacról tartósan kiszorultak, a nyugdíjszerű ellátásban részesülők számának növekedése komoly kihívást jelentett a város számára.

A bánya bezárásával nagy számú szakképzetlen munkaerő szabadult fel, mely jelentős mértékben érintette a roma lakosságot. Az ipari szerkezetátalakítás folyamatában nem sikerült olyan vállalkozás(ok) letelepítése, amelyek ezen szakképzetlen munkaerő felvételére képesek lettek volna.

Az elmúlt években a nyilvántartott munkanélküliek száma 600 és 2000 fő körül mozogott. 2017-re a nyilvántartott álláskeresők száma majdnem a harmadára csökkent 2013 évekhez képest. Ebben közrejátszik a közmunkaprogramba bevontak számának növekedése, illetve új munkahelyek teremtése.

6. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma (TKKI 3.2.1)

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő (TS 0804)	Férfi (TS 0803)	Összesen	Nő (TS 0802)		Férfi (TS 0801)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	8 890	8 911	17 801	1 031	11,6%	969	10,9%	2 000	11,2%
2014	8 810	8 827	17 637	686	7,8%	675	7,6%	1 361	7,7%
2015	8 675	8 731	17 406	490	5,6%	504	5,8%	994	5,7%
2016	8 517	8 601	17 118	379	4,4%	403	4,7%	782	4,6%
2017	n.a.	n.a.	n.a.	322	n.a.	338	n.a.	660	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közmunkaprogram és az új munkahelyek létesítése eredményeképpen 2013. évtől folyamatosan csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma.

7. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma (TKKI 3.3.1)

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2013	17 801	14	0,1%
2014	17 637	18	0,1%
2015	17 406	25	0,1%
2016	17 119	30	0,2%
2017	n.a.	34	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Míg 2013 évben a 15-64 év közötti állandó népesség 0,1%-a részesült álláskeresői segélyben, addig 2016-ra az arány 0,2%-ra emelkedett.

**8. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek
/nyilvántartott álláskeresők száma (TKKI 3.3.2)**

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2013	1 999,50	146,75	7,3%
2014	1 365,25	137,00	10,0%
2015	994,25	105,50	10,6%
2016	757,25	123,75	16,3%
2017	660,00	125,00	18,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresési járadékra jogosult az az álláskereső, aki az álláskeresését megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, és munkát akar vállalni de önálló álláskeresése nem vezet eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani. Az álláskeresési járadék lejártá után – illetve az ahhoz szükséges jogosultsági idő hiányában – vehető igénybe az álláskeresési segély.

Amíg az álláskeresési segélyre jogosultak száma 0,1%-al, addig az álláskeresési járadékra jogosultak aránya 11,6%-al növekedett 2016-ra. Ebből megállapítható, hogy a járadék folyósítása alatt, vagy kimerítése után nagyobb arányban térnek vissza a munka világába munkanélküliek.

9. számú táblázat-Rendszeres szociális segélyben, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban és egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek száma (TKKI 3.3.3)

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1- től (TS 5401) (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők (TS 1401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra, valamint 2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyre jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1401)	
	Fő	15-64 évesek %- ában	Fő	Munkanélküliek %- ában
2013	160,00	0,90%	774,50	38,73%
2014	182,91	1,04%	425,00	31,13%
2015	35,90	0,21%	246,75	24,82%
2016	63,22	0,37%	164,00	21,66%
2017	n.a.	n.a.	115,25	17,46%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hiva

A munkanélküliek számának csökkenésével együtt járt a különböző támogatásban részesítettek - álláskeresési segély, álláskeresési járadék, Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás - számának csökkenésével

A munkanélküliek körében a vizsgált időszakban 2013 és 2016 között csökken azok száma, akik 180 napnál hosszabb ideje nem találtak munkát. Érdekes tény, hogy 2013-tól egészen napjainkig magasabb a munkanélküli nők aránya, míg azt megelőzően döntően a férfiak száma volt magasabb.

10. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint (TKKI 3.2.2)

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		1999,75	1362	995,25	783	513,75
20 év alatti (TS 1002)	Fő	46	42	39	31	21
	%	2,3%	3,1%	3,9%	3,9%	4,1%
20-24 év (TS 1003)	Fő	273	202	151	130	78
	%	13,7%	14,8%	15,2%	16,5%	15,1%
25-29 év (TS 1004)	Fő	262	176	117	92	58
	%	13,1%	12,9%	11,8%	11,7%	11,3%
30-34 év (TS 1005)	Fő	231	151	100	85	47
	%	11,6%	11,1%	10,0%	10,9%	9,1%
35-39 év (TS 1006)	Fő	261	168	112	92	61
	%	13,1%	12,3%	11,3%	11,7%	11,9%
40-44 év (TS 1007)	Fő	217	159	100	85	64
	%	10,9%	11,7%	10,0%	10,9%	12,5%
45-49 év (TS 1008)	Fő	237	134	103	68	47
	%	11,9%	9,8%	10,3%	8,7%	9,1%
50-54 év (TS 1009)	Fő	242	155	108	81	48
	%	12,1%	11,4%	10,9%	10,3%	9,3%
55-59 év (TS 1010)	Fő	193	132	95	64	42
	%	9,7%	9,7%	9,5%	8,2%	8,2%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	38	44	71	56	48
	%	1,9%	3,2%	7,1%	7,2%	9,3%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Korcsoportos bontást elemezve elmondható, hogy a munkanélküliség elsősorban a 30 évnél fiatalabb, jellemzően pályakezdő, valamint a 40 és 45 éves kor közötti korosztályokat érinti. Az adatokból az is egyértelműen kirajzolódik, hogy az álláskeresők nagyobb hányada legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 16–25 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak. Komlói Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya (továbbiakban: Foglalkoztatási Osztály) számos eszközzel – átképzések, vállalkozóvá válás

támogatása, bértámogatás, közfoglalkoztatás támogatása – igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába.

Komoly probléma, hogy egy országos adat szerint a 16 év feletti lakosság 51 %-a még mindig digitálisan írástudatlan. Különösen nagy a lemaradás – az idősek mellett – a munkanélküliek, a hátrányos helyzetűek, a kistelepüléseken élők és alacsony végzettségűek körében, akiket szinte csak a felnőttképzés keretében lehet megszólítani.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

11. számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint (TKKI 3.2.6)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	2 000	63	3,2%	660	33,0%	1 277	63,9%
2014	1 362	43	3,2%	428	31,4%	891	65,4%
2015	995	36	3,6%	331	33,3%	628	63,1%
2016	783	26	3,3%	256	32,7%	501	64,0%
2017	660	27	4,1%	242	36,7%	391	59,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

12. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség (TKKI 3.2.5.)

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő (TS 1602)	Férfi (TS 1601)	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	87,9%	93,8%	12,1%	6,2%
2011	93,8%	97,8%	6,2%	2,2%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A nyilvántartott álláskeresők között igen magas a 8 általános, vagy az alatti iskolai végzettséggel rendelkezők száma. Számunkra a munkaerőpiacon való elhelyezkedés szinte lehetetlen, így leginkább a közfoglalkoztatási programok keretében van lehetőségük munkavállalásra.

c) közfoglalkoztatás

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A közfoglalkoztatási mutató a közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma a munkavállalási korú népességhez viszonyítva. A táblázatból kitűnik, hogy 2015 évig emelkedett a foglalkoztatottak létszáma, majd 2018-ra ismét visszaesett. Ennek ellenére az országos közfoglalkoztatási mutatóhoz viszonyítva Komlón a közfoglalkoztatásban részt vevők aránya minden évben jóval meghaladja az országos átlagot.

13. számú táblázat – Közfoglalkoztatás

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	közfoglalkoztatási mutató
2013	695	4,24%
2014	812	4,56%
2015	1196	6,78%
2016	1091	7,05%
2017	799	5,30%
2018	619	4,10%

Forrás: kozfoglalkoztatas.bm.hu

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Komló városa közúton jól megközelíthető, mind a helyi, mind a helyközi tömegközlekedése kielégítő. Pécs felé - mely munkahely szempontjából elsődleges úticél a komlóiak számára – munkanapokon 75 járatpár közlekedik. A városon belül a munkaerő-piaci szolgáltatások, a szociális szolgáltatások rendelkezésre állnak.

Komló Város Önkormányzata sikeresen pályázott a Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága (IH) pályázati felhívására, amit „Helyi gazdaságfejlesztés” címmel írtak ki. A felhívás kiemelt célja a fenntartható, belső erőforrásokra épülő gazdaságélénkítő és foglalkozást-ösztönző térségi és helyi gazdaságfejlesztés, valamint az önkormányzatok és az önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások együttműködésével a helyi mezőgazdasági termékek helyi piacokra való hatékony eljuttatása, és az értékesítési csatornák infrastrukturális fejlesztéseikhez kapcsolódó beruházások támogatása.

További támogatást nyert a szintén Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága (IH), pályázati felhívására „Zöld város kialakítása” címmel kiírt pályázaton.

A felhívás kiemelt célja városrehabilitációs tevékenységek keretében az önkormányzatok és a helyi vállalkozások hosszú távú együttműködése, a köz- és magánszféra szereplői által tervezett fejlesztések összehangolása, amelyek a városi környezet megújításán túl a gazdasági fejlődést, a foglalkoztatás bővülését is eredményezhetik.

A „Szabadidőpark és Vállalkozók Háza Komlón” pályázat keretében célunk, hogy helyreállítsuk a Juhász Gyula utca végén található barnamezős területet, ahol a lakókörnyezet közvetlen közelében balesetveszélyes építmények és romok találhatók. A helyreállított telken olyan lakossági szolgáltatás megvalósítását tervezzük, amely a fiatal családok, a gyermekek egészséges és tartalmas szabadidő eltöltését szolgálja, valamint minden korosztály számára biztosítja a kapcsolódást, a szabad levegőn tartózkodás lehetőségét. A Park professzionális kialakítása és gondozott üzemeltetése, valamint a terület gazdasági funkciójának élénkítése céljából a szabadidős létesítmények mellett a zöld környezettel harmóniában működő kisvállalkozások számára is tervezzük infrastruktúra létrehozását. A vállalkozók háza a szabadidőközpont

működéséhez kapcsolódó illetve azzal jól megférő tevékenységet végző cégeket szeretnénk letelepíteni. Ennek érdekében „műhelyeket” és irodákat tartalmazó épület építésére kerül sor.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

14. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma és a 18-24 éves népesség száma (TKKI 3.2.4)

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	1 827	1 948	3 775	76	4,2%	77	4,0%	153	4,1%
2014	1 839	1 800	3 639	54	2,9%	65	3,6%	119	3,3%
2015	1 711	1 818	3 529	55	3,2%	54	3,0%	109	3,1%
2016	1 649	1 773	3 422	45	2,7%	46	2,6%	91	2,7%
2017	1 595	1 706	3 301	39	2,4%	40	2,3	79	2,4%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő munkanélküliek közé azok a fiatalok sorolhatók, akik még nem töltötték be a 25. (felsőfokú végzettség esetén a 30.) életévüket. A pályakezdő munkanélküliek köréből alacsonyabbak azok, akik valamilyen egyéb ellátásban (gyermekgondozási ellátások) részesülnek. A pályakezdő állás keresők aránya a 18-29 éves népesség körében 2013 és 2016 között lassan, de fokozatosan csökkent.

Komlón az alap és a középfokú oktatás intézményrendszere az elmúlt években jelentős átalakításon, infrastrukturális és szakmai fejlesztésen esett át. Az elmúlt években a város oktatáspolitikájának fő célkitűzése az esélyegyenlőség biztosítása, a felzárkóztatást és integrációt segítő programok (Integrációs Pedagógiai Rendszer, Tanoda program, Útravaló ösztöndíj program).

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók integrált nevelése-oktatása beépült az általános és középfokú intézmények pedagógiai programjában.

Problémát jelent a szakképzettséggel nem rendelkező és a 25 éven aluli munkanélküliek magas száma, illetve a szakképzési kínálat és a munkaerő-piaci kereslet közötti eltérés. A fiatalok munkaerő-piaci elhelyezkedését nagymértékben segíthetné pályaválasztási, pályorientációs tanácsadás szolgáltatás hatékonyabbá tétele, illetve a mentor tanárok számának növelése.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Komlón munkaerő-piaci szolgáltatást elsősorban a Baranya Megyei Kormányhivatal Komlói Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya végzi, melyhez a város intézményei pályázati források révén kapcsolódnak.

Az általános iskolai felnőttoktatást csak a megyeszékhely köznevelési intézményeiben szervezik a vizsgált időszakban, melyre vonatkozó adatokhoz az adatgyűjtés során nem sikerült hozzáférni.

15. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők (TKKI 3.2.7.)

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A középfokú felnőttoktatás szervezése Komlón a Pécsi Szakképzési Centrum Komlói Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája, Szakiskolája és Kollégiuma intézményében folyik. Az intézményben 2015 évtől a középfokú felnőttoktatásban résztvevők száma nagy arányban növekszik.

16. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában (TKKI 3.2.8.)

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (fő) - (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2013	0	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.	46
2014	0	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.	75
2015	44	24	54,5%	0	0,0%	20	45,5%	96
2016	116	61	52,6%	14	12,1%	41	35,3%	n.a.
2017	123	43	35,0%	34	27,6%	46	37,4%	n.a.

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénységben élők és romák önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása tekintetében nem rendelkezünk felméréssel, adatokkal.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal a hátrányos megkülönböztetésre a foglalkoztatás területén.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1. napjával jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzati segíteyzéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek.

A kötelezően nyújtandó ellátásokat a járási hivatalok állapítják meg. Ezek a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt összegű)
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák)
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

(a hatáskör változás az aktív korúak ellátását érinti, a felsorolt többi ellátást az eddigiekben is a járási hivatalok állapították meg)

Az egyéb támogatások biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lett.

Aktív korúak ellátása

(jogszabályi háttér: 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.), 33.§-37/C.§, az átmeneti rendelkezések vonatkozásában: 134.§, 134/B.§)

Az aktív korúak ellátása az aktív korú, nem foglalkoztatott személyeknek nyújtott ellátás, amely olyan személyeknek állapítható meg, akiknek a családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem az öregségi nyugdíjminimum 90%-a (25 650 Ft) alatt van, és a családnak nincs a törvényi értékhatárt meghaladó vagyona. Az aktív korúak ellátása keretében kétféle támogatás állapítható meg, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint a rendszeres szociális segély helyébe lépő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

Az aktív korúak ellátásának megállapítása 2015. március 1-től a járási hivatal hatáskörébe került. Ettől az időponttól kezdődően az ellátással kapcsolatos ügyek intézésére a járási hivatal jogosult. A kérelmeket továbbra is be lehet nyújtani a polgármesteri hivataloknál, amelyek azt továbbítják a járási hivatalok részére.

Az újonnan bevezetendő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (EGYT) összegét a rendszeres szociális segély összegére vonatkozó szabályok alapján kell kiszámítani, egyedül a családi jövedelemhatár összege változik:

Az EGYT havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg nettó közfoglalkoztatási bér 90%-át. (A nettó közfoglalkoztatási bér 90%-a, tehát az EGYT maximuma 2015. évben 46 662 Ft.)

A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 92%-ának szorzatával. (Az új szabályok szerint egy egyedülálló személy esetében a családi jövedelemhatár összege 26 220 Ft, mert a fogyasztási egység arányszáma:1, az önm. 92%-a: 26 220 Ft.)

Komló Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2015. február 19 napján fogadta el a települési támogatásokról valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokról szóló 1/2015. (II. 20.) rendeletet (a továbbiakban: Rendelet).

A Rendelet szerint a képviselő-testület pénzbeli ellátásként az arra jogosult részére havi rendszeres települési támogatásként: települési rendszeres szociális segélyt, lakhatási települési támogatást, települési személyszállítási díj támogatást, települési gyógyszer-támogatást, eseti jellegű települési támogatásként: rendkívüli települési támogatást, települési szociális kölcsönt nyújt, természetbeni ellátásként: gondoskodik a köztemetésről, települési szociális célú tűzifa juttatást nyújt, települési személyszállítási díj támogatást állapít meg, külön rendeletben meghatározott feltételek szerint rendszeres vagy eseti jellegű települési támogatásként települési adósságkezelési támogatást nyújt.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

a) bérlakás-állomány

17. számú táblázat – Komló város lakásállománya (TKKI 3.4.1)

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2013	11265	201	544	199	536	174	201	49
2014	11271	201	547	199	540	174	204	51
2015	11271	201	550	199	532	174	212	53
2016	11261	201	567	182	548	168	227	57
2017	11261	202	567	182	536	169	235	59
2018	11261	203	568	183	537	170	239	59

Forrás: TeIR, Önkormányzati adatgyűjtés

Komlón az önkormányzati bérlakások száma az összes lakásállomány 5%-a, mely bérlakás állomány állaga sok kívánnivalót hagy maga után. Melynek oka egyrészt az önkormányzat forrásainak hiánya, a lakások nem rendeltetésszerű használata, illetve a bérlői felelőtlenség. Az önkormányzati lakásállomány városi eloszlása egyenlőtlen, elsősorban a szegregált területen jellemző az önkormányzati bérlakások koncentrációja. Elmondható, hogy a mélyszegénységben élők és a romák által lakott bérlakások rossz műszaki állapotúak, lelakottak. A szegregált területen lévő Sportvölgyi és Szállásfalui lakások részleges felújítása 2007-ben Európai Unió forrásból megtörténtek, azonban az elmúlt években elsősorban a Sportvölgyi „barakképületek” állapota jelentős mértékben leromlott egy részük lakhatásra alkalmatlanná vált. 2015. évben elbontásra kerültek Sportvölgy „barakk épületei”.

b) szociális lakhatás

Komló Város Önkormányzata az önkormányzati lakások és helyiségek bérletéről szóló 17/2011. (IV. 24.) rendelet értelmében önkormányzati lakás szociális helyzet alapján (pályázatattal), költségelven (pályázatattal), vagy szakember letelepítése céljából tekintettel adható bérbe. Szociális helyzet alapján történő bérbeadás érdekében a jegyző gondoskodik a megüresedett önkormányzati lakásra pályázat kiírásáról és helyben szokásos közzétételéről. A jegyzőhöz határidőre benyújtott pályázatokban jelölt kérelmező életkörülményeiről, továbbá vagyoni és

jövedelmi helyzetéről a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat készít környezettanulmányt a jegyző megkeresésére. A hiánytalanul benyújtott pályázatokról (a továbbiakban: érvényes pályázat, érvényes pályázatok) és környezettanulmányokról a jegyző készít előterjesztést az Szociális és Egészségügyi Bizottság részére, amely határozatában kijelöli a lakásbérleti szerződés megkötésére jogosult pályázót.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Hivatalos adatok, felmérések nem állnak rendelkezésre az egyéb lakás céljára használt nem lakáscélú ingatlanokról, azonban a tapasztalatok azt mutatják, hogy kiskertek bódéi, garázsok szolgálhatnak lakhatási célokat a városban. A táblázat adatait a helyi nyilvántartás adatai alapján kerültek kitöltésre. Az egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok adatsor a kiskertekbe bejelentkezettek számát mutatja. Megállapítható, hogy lassan, de évről-évre nő a kiskertekbe kiköltözők száma.

e) lakhatást segítő támogatások

A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működött 2015. február 28. napjáig. 2014-ben 1577 fő részesült lakásfenntartási támogatásban.

A települési önkormányzat képviselő-testületének a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét legkésőbb 2015. február 28-áig kellett megalkotnia. Komló Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2015. február 19 napján fogadta el a települési támogatásokról valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokról szóló 1/2015. (II. 20.) rendeletet (továbbiakban: Rendelet).

A Rendelet értelmében az önkormányzat azon Komlón lakcímmel rendelkező személyt, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át nem haladja lakhatási települési támogatásban részesíti. Elmondható azonban, hogy a támogatások ellenére az elmúlt években a valamely közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt. A pénzügyi támogatásokon túl - elsősorban az önkormányzati épületekben lévő lakások körében vízóra felszerelés támogatása is előtérbe került, illetve a komfortos lakások esetében szociális alapon tűzfát biztosít az arra rászorulóknak.

A Rendelet szerint a képviselő-testület pénzügyi ellátásként az arra jogosult részére havi rendszeres települési támogatásként: települési rendszeres szociális segélyt, lakhatási települési támogatást, települési személyszállítási díj támogatást, települési gyógyszer-támogatást, eseti jellegű települési támogatásként: rendkívüli települési támogatást, települési szociális kölcsönt nyújt, természetbeni ellátásként: gondoskodik a köztemetésről, települési szociális célú tűzifa juttatást nyújt, külön rendeletben meghatározott feltételek szerint rendszeres vagy eseti jellegű települési támogatásként adósságkezelési települési támogatást nyújt.

18. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2013	1 855	48
2014	1 577	27
2015	1 197	15

Év	Lakhatási települési támogatásban részesített személyek száma	Összesen települési adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2016	1221	14
2017	1108	5

Forrás: TeIR, Önkormányzati adatgyűjtés

f) eladósodottság

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás volt 2015. február 28. napjáig. 2015 március 1. napjától az önkormányzat települési lakhatási támogatással segíti az arra rászoruló személyeket. Az adósságkezelési szolgáltatás/ települési adósságkezelési szolgáltatás akkor nyújt segítséget, ha már összegyűlt egy nagyobb összegű díjhátralék. A hátralékkal rendelkező családok esetében a Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat (továbbiakban: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat) nyújt segítséget a hátralék rendezéséhez.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Ez elmúlt években megfigyelhető, hogy a kedvezőbb lakásfenntartási költségek miatt Komló várost körülölelő dombokon található kiskertekben élők száma jelentős mértékben megnövekedett, több mint 500 főre tehető azok száma, akik életvitelszerűen kint laknak a kiskertes területeken.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen területeken az alacsony státuszú mélyszegénységben élő és roma népesség koncentrációja igen magas, éppen ezért a városi szegregátumok meghatározásának egyik elsődleges célja az ilyen jellegű területek lehatárolása.

Városszerkezetileg a szegregátumoknak alapvetően kétféle típusa jelentkezik:

- a városszövetbe ágyazódott szegregált, szegregálódó területek (általában ezek jelentik a telepszerű környezetet),
- a városszövettől elkülönült, alapvetően nem lakó-funkciójú területekbe ékelődött szegregátumok (általában ezek jelentik a telepeket).

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Komló Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája alapján az alábbi **2 jelentős a városszövetbe ágyazódott szegregátum található településünkön:**

- **Kazinczy utca (Vörösmarty Mihály utca - Hunyadi János utca - Kazinczy Ferenc utca) (1. számú szegregátum)**

Városszerkezeti elhelyezkedés, megközelíthetőség

A városközponttól gyalogosan is 5-8 perc alatt elérhető, ahol mindenfajta szolgáltatás (kereskedelmi, közigazgatási, pénzügyi, vendéglátás, szórakozás) megtalálható. Elérhető továbbá tömegközlekedéssel is: a szomszédos Vörösmarty utcában közlekedik a 8 és 8/A. számú helyi autóbuszjárat, mely a központban lévő pályaudvarról indulva érinti Szilvás, Somág és Kenderföld településrészeket, így a szegregátumot is.

Lakáskörülmények

A nyolcvanas-, kilencvenes években a bezárt bányásztelepekről a legtöbb cigány családot erre a területre költöztették be. A gettósodott városrész egykor a jó keresettel rendelkező munkáscsaládoknak adott otthont, mára azonban több háztömb is teljesen lepusztult.

Az utca szegregált része többlakásos, hagyományos szerkezetű társasházakból áll. Az épületek az 1960-as években épültek. A területen 2001 óta változatlanul 236 lakás található, amelyből jelenleg 215 lakás van önkormányzati tulajdonban. Jelentős tehát a szegregátumban az önkormányzati tulajdonú lakások koncentrációja, hiszen a teljes önkormányzati tulajdonú lakásállomány (569 db lakás) több mint fele itt található. A lakások komfortosságát tekintve kijelenthető, hogy az alacsonyabb komfortfokozatú lakások vannak többségben. 2017-ben a lakások 68,7%-a volt félkomfortos, 1,8%-a komfortos, míg 29,5%-a összkomfortos.

Az utcában van szilárd burkolatú út, járda, a terület árammal, vezetékes ivóvízzel ellátott, kiépített szennyvízhálózattal rendelkezik. A közművek kiépítettsége tehát csaknem teljes, egyedül a földgázvezeték nem került még kiépítésre a Kazinczy utcában. Itt elsősorban a kiépített infrastruktúra állapotával van probléma: az 1950-60-as években épült lakóterületeken az épületek mellett a közműhálózatok jelentős része is elöregedett, felújításra szorul, ahogyan az út és járdák is, de ez általánosságban igaz a város többi területére is. A körzetben káros környezeti hatású létesítmény, forgalmas út nem található.

Közzolgáltatások elérhetősége

A területen a szociális alapszolgáltatásokat a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás fenntartásában működő Szociális Szolgáltató Központ, illetve a szintén a Társulás által fenntartott Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látja el. A városrészben a szociális intézményektől kérkező szakemberek az alábbi szolgáltatásokat nyújtják:

- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- idősek nappali ellátása,
- demens betegek nappali ellátása,
- étkeztetés,
- családsegítést,
- ápolást-gondozást nyújtó ellátás.

A szomszédos Szilvásban, de még az Északi városrészen belül elérhető a bölcsődei szolgáltatás is. Az itt lakó gyerekek a Kenderföldi Általános Iskolába járnak, ahol a integrált oktatás keretében pedagógiai program alapján folyik az oktatásuk.

A szomszédos Tompa Mihály utcában van körzeti orvosi rendelő háziorvosi és házi gyermekorvosi szolgáltatással, illetve a városrészben található gyógyszerár is.

- **Sportvölgy és Szállásfalú (Sportvölgy mindkét oldala - Vak Bottyán u. keleti vége) (2. sz. szegregátum)**

Várostervezési elhelyezkedés, megközelíthetőség

A szegregátum Altáró városrészben fekszik, Komló városközpontjától észak-nyugatra, a várost átszelő fő közlekedési útvonal a Kossuth utca – Ipari út mentén (6543. számú közút). A városközpontból helyi autóbusz járatokon közelíthető meg, a 2, 2/A és 2/K járatokkal.

Lakáskörülmények

A szegregátumban 6 darab lakás van, a lakások 100%-a önkormányzati bérlakás.

A területen van szilárd burkolatú út, járda, illetve a közművek kiépítettsége teljesnek mondható: a terület árammal, vezetékes ivóvízzel ellátott, kiépített szennyvízhálózattal rendelkezik.

A körzetben káros környezeti hatású létesítmény nincs, ugyanakkor a szegregátumon halad keresztül az Ipari út (6543. számú közút), amelyen komoly személyszállítási és teherforgalom is zajlik. Ez komoly levegőszennyezést, illetve zaj- és rezgésterhelést jelent az ott élők számára, ugyanakkor nem csupán a szegregátum lakosait érinti, hanem a városi lakosság egy jelentős részét, hiszen ez az út a fő közlekedési útvonal Komlón keresztül.

A területen az alacsony komfortfokozattal rendelkező lakások aránya 81%, ez rendkívül magas szám a komlói lakáshelyzet ismeretében.

A területen lévő szegregátumok felszámolására Komló város sikerrel pályázott a DDOP-4.1.2/B-13 pályázat keretében európai uniós forrásokra, 322 millió forintos támogatást elnyerve. A program keretében a Szállásfalun lévő két önkormányzati épületet (Vak Bottyán utca 17. és 18.) felújították, úgy, hogy az itt lévő 8 lakásból alapterület növeléssel 6 lakást alakítottak ki, valamint egy közösségi helységet, ahol a főpályázó Komló város konzorciumi partnere, a Caritas napi szinten kíván jelen lenni gyerek- és felnőtt programokkal, segítő tevékenységgel.

Külterületi szegregátumok:

A két zártkert a 2001-es adatok alapján még nem tartozott a szegregátumok közé. Egy helyi felmérés alapján úgy lehet becsülni, hogy Komló lakosságának 2 százaléka, több mint 500 fő a kiskertekben élők száma. Mind a két terület többségében ivóvízzel ellátott. A vezetékek nem közcélú, hanem a közműszolgáltató gerincvezetékéről ágazik le az a mérővel ellátott hálózat, mely a kerttársulás által kiépített és üzemeltetett. Az ingatlanok 60-70 százalékban árammal ellátottak, amit szintén a kerttulajdonosok építettek ki az áramszolgáltatóval kötött megállapodás alapján. Szennyvízhálózat nincs kiépítve. A cseresznyáki zártkertben valamivel alacsonyabb a vezetékes vízzel és árammal ellátott ingatlanok aránya.

- **Cseresznyák (külterület) (3. sz. szegregátum)**

A városközponttól északkeletre fekvő zártkertes terület megközelítése kőzúzalékos úton lehetséges. A többnyire apró telkeken lévő építmények nagysága és minősége változó. A leromlott állapotú több évtizede felhúzott és azóta nem gondozott apró faházaktól a családi ház típusú ingatlanokig mindenfajta épület megtalálható itt.

- **Dávidföldi kertek (külterület) (4. sz. szegregátum)**

A dávidföldi zártkert külső határán aszfaltozott illetve betonburkolatú utak kerültek kiépítésre.

Az itt élő bejelentett lakosok száma 68 fő, vélhetőleg azonban többen is laknak a területen. A KSH adatai szerint a Dávidföldi kertek részben mindössze 3 lakásban laknak, melyekből kettő alacsony komfortfokozatú. A zártkerti területen ennél lényegesen több építmény található az apró telkeken, de ezek nem lakásfunkciójú épületeként vannak nyilvántartva, hanem pinceként, garázként, gazdasági épületként, egyéb kerti építményként. A 2018. évi helyi adatok alapján ezen szegregátum lakónépessége 99 fő, tehát egyre több ember költözik a kiskertekbe.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

- **Kazinczy utca (Vörösmarty Mihály utca - Hunyadi János utca - Kazinczy Ferenc utca) (1. számú szegregátum)**

A lakónépességen belül a 0-14 évesek aránya 18,1%, a 15-59 éveseké 68,1%, míg a 60 év felettieké 13,8% (2011.). A területen a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 46,6%, felsőfokú végzettséggel az itt élő 25 évnél idősebb korosztály 1 százaléka rendelkezik. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a területen 70,6%, a munkanélküliségi ráta 45%, a tartós munkanélüliek aránya pedig 23,8% volt a 2011-es népszámláláskor.

A szegregátum 630 lakosa 342 lakásban lakik, ezek közül (a lakottakon belül) komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya 42,5%, ez tízszerese a városi arálynak. Az egyszobás lakások aránya 69,2 százaléka. A területen 199 önkormányzati bérlakás található. A lakónépesség száma a terület 2015-re 667-re nőtt (a lakóhellyel rendelkezők száma 734 fő).

Az itt élők közül 2014-ben 229 fő volt közfoglalkoztatott, 182 személy kapott lakásfenntartási támogatást, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban 117-en, rendszeres szociális segélyben pedig 27-en részesültek, továbbá 187 gyermek volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre. 2017 évben lakhatási települési támogatásban 387 fő részesült, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 355 gyermek részesült

- **Sportvölgy és Szállásfalú (Sportvölgy mindkét oldala - Vak Bottyán u. keleti vége) (2. sz. szegregátum)**

A korosztályos bontás nagyon eltér a városi átlagtól. A 0-14 évesek aránya a területen 37,5%, ez háromszorosa a városi arálynak, a hatvan évesek és idősebbek aránya pedig mindössze 3,1%, azaz a nyolcada a városi mutatónak.

A lakhatási szegénység szoros összefüggést mutat a foglalkoztatási helyzettel és az iskolai végzettséggel. Az itt élő 15 és 64 év közöttiek foglalkoztatási aránya mindössze 15,4%, a munkanélküliségi ráta 62,5% (2011.).

A tartós munkanélüliek (legalább 360 napos munkanélüliek) aránya 18,8 százaléka volt a legutóbbi népszámláláskor. A területen a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül is rendkívül magas, 60,5% (2011.) Felsőfokú végzettséggel egy 25 évesnél idősebb itt lakó sem rendelkezik.

A 2015-ös adatok szerint a lakónépesség száma a területen 39 főre csökkent, a lakóhellyel rendelkezők száma 47 fő. Közfoglalkoztatásban a többen élők közül huszonegyen vettek részt 2014-ben. 2014-ben lakásfenntartási támogatásban a szegregátumból 9 fő részesült, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 15 gyermek volt jogosult, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban 9 fő, rendszeres szociális segélyben pedig senki sem részesült. 2017 évben

lakhatási települési támogatásban 12 fő részesült, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 20 gyermek részesült

- **Cseresznyák (külterület) (3. sz. szegregátum)**

A területen 80 fő lakik (2011., KSH), az itt élők között a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül igen magas, 44,9%, ez háromszor nagyobb, mint a városi mutató. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 83,7%, a munkanélküliségi ráta 57,1%, a foglalkoztatottak aránya a 15- 64 éves népességen belül 13,8%. 2014-ben a közfoglalkoztatásban résztvevők száma 22 fő volt.

Az önkormányzati adatszolgáltatás szerint a területen 156 nem lakásfunkciójú épület (pince, garázs, gazdasági épület, egyéb kerti építmény) található.

2014-ben a területen a lakónépesség száma 82 fő volt, a lakóhellyel rendelkezők száma 81, a tartózkodási hellyel rendelkezők száma pedig 9 volt. 2014-ben lakásfenntartási támogatásban a szegregátumból 5 fő részesült, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 5 gyermek volt jogosult, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban 9 fő, rendszeres szociális segélyben pedig egy fő részesült. 2017 évben lakhatási települési támogatásban 11 fő részesült, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 19 gyermek részesült

- **Dávidföldi kertek (külterület) (4. sz. szegregátum)**

A lakónépességen belül a 0-14 évesek aránya 7,4% (ez 5 százalékponttal alacsonyabb a városi mutatónál), a 15-59 éveseké 73,5%, míg a 60 év felettieké 19,1% (2011.). Az itt élők közül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 48%, felsőfokú végzettséggel rendelkező személy nem lakik a zártkertben.

A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a területen 78%, a munkanélküliségi ráta háromszorosa a városénak, 56 százalék, a tartósan munkanélküliek aránya 48%, ez közel ötszöröse a komlói mutatónak. A Dávidföldi kertekben a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül nem éri el a 20%-ot! A lakónépesség száma a terület 2015-re 82 főre nőtt, ez közel 20 százalékos növekedés 2011-hez képest (a tartózkodási hellyel rendelkezők száma 15 fő). Az itt élők közül 2014-ben 27 fő vett részt közfoglalkoztatásban, 11 személy kapott lakásfenntartási támogatást, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban 12-en, rendszeres szociális segélyben pedig hatan részesültek, továbbá 7 gyermek volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre. 2017 évben lakhatási települési támogatásban 24 fő részesült, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 14 gyermek részesült

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A szegregátumok tekintetében megállapítható, hogy a népességük gyakorlatilag újratermelődik. A kiköltözők helyét újak foglalják el. Érdemi társadalmi, gazdasági beavatkozás nélkül, lakhatási mobilizációs, integrációs programok nélkül a szegregátumok felszámolására nincs lehetőség.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki az ellátó rendszerét.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
fogorvosi alapellátás,
alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek),
védőnői ellátás,
iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

19. számú táblázat - Orvosi ellátás (TKKI 3.6.1)

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2013	0	11	5
2014	0	11	5
2015	0	11	5
2016	0	11	5
2017	0	11	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A városban az állami fenntartásban működő Komlói Kórház biztosítja járóbeteg szakellátást és fekvőbeteg ellátást, ahol az alábbi egészségügyi szolgáltatások érhetők el:

- szakrendelők;
- egynapos sebészet;
- aktív belgyógyászati- és sebészeti osztály;
- pulmonológiai rehabilitációs osztály;
- ápolási és krónikus osztály.

20. számú táblázat - Orvosi ellátás jellemzői (TKKI 4.3.2)

Év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Háziiorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2013	0	172578	35844	0	5
2014	0	172934	37164	0	5
2015	0	171474	34774	0	5
2016	0	166118	35565	0	5

2017	0	n.a.	n.a.	0	5
------	---	------	------	---	---

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A kórház mellett a városi egészségügyi ellátást 10 házi orvosi és 5 gyermek háziorvosi körzetben végzik. Emellett elérhető a városban iskola-egészségügyi és ifjúsági orvosi ellátás is, továbbá 6 fogorvosi körzetben praktizálnak a fogorvosok. A házi- és a házi gyermekorvosi ellátást az önkormányzat az EÜMED Kft.-vel kötött megállapodással biztosítja.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a házi gyermekorvosi ellátás biztosítja. 2013-ban egészségfejlesztési iroda nyílt Komlón. Célkitűzésük, hogy Komló és a kistérség lakosságának egészségi állapota javuljon. A szolgáltatásaik, a szűrővizsgálatok, a gyógytornán való részvétel, illetve az étrendi és életmódi tanácsadás. A szolgáltatások teljesen ingyenesen igénybe vehetők, és nem beutaló kötelesek.

Fogászati szűrést a fogorvosok végzik, az iskola fogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton. A településen a prevenció és szűrőprogramok szervezésének hagyománya van. A programok az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták kialakítását célozzák a lakosság körében, főként a gyermekek, idősek, illetve a magas kockázatú célcsoportokra fókuszálva. A szűrőprogramok szervezésében a Komlói Kórház, illetve a civil szervezetek (pl. Új Nap Klub, Diabetes Klub) és a Magyar Vöröskereszt Komlói Szervezete vesz részt.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Elmondható, hogy Komlón egyre nagyobb szükség van, elsősorban a halmozottan hátrányos gyermekek fejlesztő egészségügyi szakember, illetve pedagógus általi segítése. Az oktatási rendszeren belül az elmúlt években több szakember szerzett ilyen irányú végzettséget (gyógytárgy, fejlesztőpedagógus), azonban számuk még nem kielégítő az egyre növekvő feladatok kielégítéséhez. Azokban az intézményekben, ahol nincsenek megfelelő végzettségű gyógytárgyak a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését-oktatását utazó gyógytárgyi hálózat segíti, amelyet a KLIK Komlói Tankerülete működtet. Az egészségügy területén is nagyobb arányban jelentkezik igény ezen szolgáltatásra a célcsoporton belül, azonban jellemző, hogy nem jutnak el megfelelő időben és módon azon intézményekbe, amelyek érdemben segíteni tudnának.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben, bölcsődében és idősek klubjaiban megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltatók minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Komlón a sportolás széles lehetőségének széles spektruma megtalálható, mely magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek testkulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgástól a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét.

A város sportlétesítmény hálózata Komló Város Sportközpontja a sportcsarnokkal és a tanuszodával, a KBSK sporttelep biztosítja a sportolási lehetőségeket, melyek fejlesztése, felújítás folyamatos. A köznevelési intézmények tornatermei megfelelően szolgálják a testnevelés és szabadidősport ügyét (edzések, kiegészítő foglalkozások).

A Nemzeti Szabadidős-Egészség Sportpark program keretében Önkormányzatunk 1 db D típusú sportparkot (street workout) és 1 db 200 méteres futópályát alakított ki a körtvélyesi városrészben 2017 évben, ezzel bővítve a sportolni szándékozók lehetőségeit.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Komló Város Önkormányzata az alábbi szociális szolgáltatásokat biztosítja:

a.) Szociális alapszolgáltatások körében:

- étkeztetést,
- házi segítségnyújtást,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- családsegítést,
- demens betegek nappali ellátása,
- idősek nappali ellátását.

b.) Személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások közül:

- ápolást-gondozást nyújtó ellátást,
- átmeneti elhelyezést nyújtó ellátást.

Komló Város Önkormányzata a felsorolt ellátásokat a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás fenntartásában működő intézmények, valamint a „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Kft.-vel kötött megállapodás útján oldja meg.

A szociális alapszolgáltatásokat a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás fenntartásában működő Komló Térségi Integrált Szociális Szolgáltató Központ, illetve a szintén a Társulás által fenntartott Komló Térségi Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat látják el. A nappali ellátást nyújtó Jó szerencsét utcai „Nefelejcs” Idősek Klubját, a „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Kft. feladat ellátási szerződés útján működteti. A Kazinczy utcai „Aranyalkony” Idősek Klubját a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szociális Szolgáltató Központja keretén belül működteti.

Szakosított ellátási formák közül az ápolást, gondozást nyújtó szociális ellátást a „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Kft.-vel kötött feladat-ellátási szerződés útján biztosítja az önkormányzat. Szociális Szolgáltató Központja keretében működik a Hajléktalanok Átmeneti Szállás is.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A város ellátórendszerének elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt folyamatos és megbízható módon. Az ellátórendszer hatásosságát és hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási- közművelődési-, sport- és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

Az egészségügyi ellátás egyik mutatója a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személyek részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadását kompenzáló hozzájárulás. Komlón a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma a vizsgált időszakban folyamatos csökkenést mutat.

21. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TKKI 3.6.2)

év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2013	939
2014	809
2015	813
2016	784
2017	n.a.
2018	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Komló Város Önkormányzat Képviselő-testületének a települési támogatásokról valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokról szóló 1/2015. (II. 20.) rendelete szerint a közgyógyellátási igazolvánnyal nem rendelkező kérelmezőknek települési gyógyszer-támogatást nyújt. A kérelmezők és a jogosultak száma az elmúlt években folyamatosan nőtt. Míg 2015-ben 28 fő, 2016-ban 65 fő, addig 2017-ben 99 fő részesült ebben a támogatási formában.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosít anyagi hozzájárulást. Ezen ellátást igénybevevők száma 75 és 95 fő között mozgott a vizsgált időszakban.

22. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma (TKKI 3.6.3)

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2013	75	0	75
2014	76	0	76
2015	76	0	76
2016	99	0	99
2017	95	0	95

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek.

A városban van lehetőség a tartalmas és igényes művelődésre, kapcsolódásra. A közművelődési, közgyűjteményi intézmények programjait a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítják. (Közösségek Háza-, Színház és Hangversenyterem, József Attila Városi Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény). A rekreációs célú szabadterek között a közparkok, közkertek, lakótelepi zöldterületek, szerepelnek, de idetartoznak az önkormányzat tulajdonában lévő köznevelési, kulturális intézmények udvara is.

Az Önkormányzat gondot fordít arra, hogy a lakók, városban élők, mint „szellemi tőkét” bevonja a kerület társadalmi életébe. Helytörténeti Gyűjtemény gyűjti a helyi nemzetiségi történeti anyagokat, és időszakos kiállításokon bemutatja. Egyre nagyobb hagyománya van a civil szerveződéseknek, amelyek egy meghatározott célú közös állampolgári tevékenységeknek színtere: pl. Civil nap. A helyi lakosság integrációját támogató közösségfejlesztő programok egyre nagyobb számban fordulnak elő.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A közösségi együttélés tekintetében a város színes képet mutat. Számos közösségi program segíti a közösségi élet fejlesztését, a közösség összetartó erejének növelését.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a város fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a városban működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlásokban, önkéntes munkában nyilvánul meg.

A Komlói Fekete Láng Érdekvédelmi Egyesület 2017. és 2018. évben számos rendezvényen vett részt. Évről évre fellépünk a Komlói Napok rendezvényén, hagyományosan meghívást kapnak a Szent Borbála Otthon által szervezett Generációk bemutatkozójára, a Komlói Amatőr Színházi Találkozó OFF programjaként léptek fel 2017-ben. Minden évben megrendezésre kerül május 1-én a Nemzetiségi nap, melyen részt vesznek. 2017. évben Tavalyi évben az x faktorban szerepeltek. Fő profilja közé tartozik évek óta az adományozás, az Élelmiszerbankkal és a Tescóval közösen. Azon kívül ruhaosztást és más karitatív tevékenységet végeznek a város területén élő, igazoltan rászoruló családok részére.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy jelenleg Komlón hány fő vallja magát roma kisebbséghez tartozónak (2001. évi népszámláláskor 532 fő, 2011. évi népszámláláskor 1144 fő vallotta magát cigány származásúnak) A városban a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat megalakult.

A magyarországi romák kétségtelenül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük

társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészekben, lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik többször alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális. Az országos tapasztalatok települési jelenlétét a nemzetiségi önkormányzat is megerősíti. Tapasztalataink szerint körükben a rizikófaktorok közül a dohányzás, a magas vérnyomás, valamint táplálkozási problémák, és a prevenció hiánya egyértelműen az egészségi állapotot befolyásoló tényezőknek bizonyulnak. Tapasztalataink szerint a romák nagy része az ingyenes egészségügyi ellátást sokkal ritkábban veszik igénybe.

Az Önkormányzat együttműködési megállapodás keretében a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat működési feltételeit biztosítja, támogatja a pályázati tevékenységében, a tevékenységek finanszírozáshoz nyújt kiszámítható támogatást.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság alulképzettsége, munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák szerepelnek.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése, mely leginkább a szegregált területeken jelentkezik.	Szegregáció oldása, lakhatási integráció erősítése. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
A védelembe vett gyermekek száma megnövekedett	A működő gyermekvédelmi jelzőrendszer fenntartása, működésének javítása.
A mélyszegénységben élők egészségügyi állapota elmarad az országos átlagtól.	Az egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést.	Képzések bővítése a munkanélküliek körére.
A szegregált lakókörnyezetben lévő, vagy szegregációval veszélyeztetett területen lévő lakások leromlott állapotúak.	Szegregált lakókörnyezetben leromlott állapotú ingatlanok részleges felújítása, energiahatékonyság növelése

--	--

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Komló város tekintetében elmondható, hogy a város lakossága öregszik, az öregedési index 2016. évben 164,12 % volt. 2016. évben a város 22.997 lakónépességéből a 0-14 közötti korosztály száma 3.049 fő volt, mely a lakosság 13,25 %-a.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

23. számú táblázat – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorúak száma (TKKI 4.1.1)

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2013	87	427
2014	101	495
2015	116	344
2016	99	316
2017	118	294

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védelembe vett gyermekek száma 80 és 120 fő között mozgott, a veszélyeztetett kiskorúak száma folyamatos csökkenést az elmúlt 5 évben.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Városunkban a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó. Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésszerű és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérré is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következtetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségük miatt rendszeresen gyógyszerrel foglalkozó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a család egy főre jutó havi jövedelme határozza meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 2017. évre közel 60%-al csökkent 2013-hoz képest. A támogatás célzott, az önkormányzat évente két alkalommal Erzsébet-utalvány formájában természetbeni juttatást biztosít, melyet fogyasztásra készétel, ruházat, tanszer vásárlásra fordíthatnak az ara jogosultak. A gyermekeket gondozó családok a támogatáshoz való hozzájutással a gyermeknevelés és gyermekgondozás tudatos segítségként értékelhetik a jelenlegi jogszabály biztosította lehetőségeket.

24. számú táblázat – rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma (TKKI 4.1.2)

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2013	1 647
2014	1 489
2015	1 304
2016	1 129
2017	977

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A gyermekek jogán járó önkormányzati pénzbeli és természetbeni ellátások:

- Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás: Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást kell megállapítani a létfenntartási gondokkal küzdő, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került kiskorú gyermeket nevelő családnak, fiatal felnőttnek, feltéve, hogy családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének másfélszeresét.

A támogatás 2015. március 1. napjától kikerült az Szociális törvény hatálya alól. A gyermekek jogán járó önkormányzati pénzbeli és természetbeni ellátások neve 2015. március 1. napjától települési támogatás. Ennek értelmében mind a gyermekes, mind a gyermektelen családok rendkívüli települési támogatásra váltak jogosulttá.

- Óvodáztatási támogatás: az óvodáztatási támogatás, mint pénzbeli támogatás illeti meg annak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szülőjét, aki a három-, illetve a négyéves gyermekét beíratta óvodában, továbbá gondoskodik gyermekek rendszeres óvodába járásáról.

Az óvodáztatási támogatásra vonatkozó rendelkezések 2015. szeptember 1-jével hatályon kívül helyezésre kerültek a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényből.

25. számú táblázat – Óvodáztatási támogatásban részesülők száma

év	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma
2013	46
2014	35
2015	47

Forrás: Önkormányzati adatok

- Az önkormányzat a Bursa Hungarica Szociális Ösztöndíj program keretében támogatja a felsőoktatásban tanuló szociálisan rászoruló fiatalokat. A támogatás évente átlagosan több mint 50 hallgatót érint, és melyre az önkormányzat több mint 2.500.000 forintot fordít évente.

26. számú táblázat –Bursa Hungarica ösztöndíjban részesülők száma

év	Bursa Hungarica ösztöndíjban részesülők száma
2013	93
2014	80
2015	54
2016	52
2017	38
2018	24

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A gyermekek napközbeni ellátása keretében bölcsődei, óvodai és iskolai étkezéssel történik. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szabályozza az étkezési térítési díj kedvezményre való jogosultság feltételeit. A törvény értelmében a gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani (a továbbiakban: ingyenes étkezés)

- a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékka csökkentett összegének 130%-át, vagy
- nevelésbe vették;
- az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették;
- azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben helyeztek el;
- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha
- nevelésbe vették, vagy
- utógondozói ellátásban részesül.

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 50%-át normatív kedvezményként kell biztosítani (a továbbiakban: kedvezményes étkezés)

- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek;
- tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után.

2016 évig a Nyári gyermek-étkeztetés keretében összesen napi 250 adag meleg étel került kiadásra 44 munkanapon keresztül.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény (továbbiakban: Gyvt.) 2016. 01. 01. napjától hatályos változása értelmében a települési önkormányzat kötelező feladatává vált az iskolai szünidő, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása esetén a szünidei gyermekétkeztetés biztosítása, melyre a hátrányos helyzetű, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek jogosultak ingyenesen.

27. számú táblázat – Gyermekétkeztetési kedvezmények (TKKI 4.1.3)

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2013	235	519	128	250
2014	221	511	148	250
2015	276	473	149	250
2016	401	455	150	217
2017	364	347	149	202
2018	n.a	n.a	n.a.	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A kérdés nem releváns, magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él Komlón

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A HEP 3.5 pontjában bemutatásra került a város 4 szegregátuma. A szegregátumban élők egyrészt alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, melynek következménye, hogy az aktív korúak jelentős része munkanélküli, a családok egyedüli bevételi forrásai az állami és az önkormányzati támogatások. Jellemző az állandósult megélhetési problémák, melynek következménye az alapvető fizikai szükségletek kielégítésének hiánya. A szegregátumban magas a veszélyeztetett, a védelembe vett, a HH és a HHH-s gyermekek száma.

A szegregátumban élők szolgáltatáshoz (gyermekjóléti, köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési) való hozzáférése biztosított.

A köznevelési intézmények programjaikkal és az azt megvalósító pedagógusokkal jelentős mértékben hozzájárulnak a város és elsősorban a szegregátum területén élő gyermekek esélyegyenlőségének javításához. A Kenderföld-Somági Általános Iskola, a Pécsi Szakképzési Centrum Komlói Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája, Szakiskolája és Kollégiuma integrált Pedagógiai Rendszert alkalmaz.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A városban 10 területi védőnő dolgozik. A védőnők családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

28. számú táblázat - Védőnői álláshelyek száma (TKKI 4.3.1)

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	10	202
2014	10	177
2015	10	176
2016	10	174
2017	10	170
2018	10	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A gyermeklétszám csökkenéséhez kapcsolódóan az egy védőnőre jutó gyermeklétszám az elmúlt 5 évben közel 20%-kal csökkent.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. A bölcsődében, óvodákban, általános és középiskoláinkban zajló

szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki. A köznevelési intézményekben a tanórán kívüli tevékenységek jelentős része az egészség megőrzését, a betegségek megelőzését célozta. Pl.: Víz napja, Föld napja, tömegsport, stb. A városban 5 házi gyermekorvos biztosítja a gyermekorvosi ellátást.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Komlón működik - nem állami fenntartásban - 7 fővel az Aprajafalva Családi Napközi és Játsszoház, mely gyermekfelügyelet szolgáltatást is ellát.

29. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (TKKI 4.3.3)

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2013	1	113	14	68
2014	1	115	11	68
2015	1	109	10	68
2016	1	105	12	68
2017	1	108	8	68

Forrás: TeIR, Önkormányzati adatok

30. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (TKKI 4.3.3)

év	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2013	7
2014	7
2015	7
2016	7
2017	7
2018	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adatok

Szakemberek szerint a családi napközik megléte egyre fontosabb – főleg azokon a kistélepüléseken, ahol nincs bölcsőde, de a nagyobb városokban is, hiszen a bölcsődei férőhelyek száma általában jóval kevesebb, mint amennyire szükség lenne.

Az óvodai ellátás a városban az önkormányzat fenntartásában működő Komló Városi Óvoda biztosítja 1 székhely intézménnyel és 6 tagintézménnyel. Ezen kívül a Szent Kinga Caritas Alapítvány által fenntartott Boldog Ceferino Katolikus Óvoda és az egyház fenntartásában 2016 évtől működő Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda Szent Bernadett Tagóvoda biztosít még óvodai ellátást.

A település minden városrészében található óvoda, összesen 26 óvodai csoport 640 férőhellyel biztosítja az óvodáskorú gyermekek ellátását. Az óvodák kihasználtsága nagy mértékben függ a jogszabályi környezettől.

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. CXC. törvény értelmében 2014. szeptember 1. napjától minden az adott év augusztus 31. napjáig a 3 életévét betöltött gyermek számára kötelező az óvodai ellátás igénybevétele, mely alól csak külön eljárás keretében kérhet felmentést a szülő.

31. számú táblázat – Boldog Ceferino Katolikus Óvodai nevelés adatai (TKKI 4.4.1)

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	40	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6,30-16,30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	07.03-08.31	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	3	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	3	-
Gyógypedagógusok létszáma	1	-
Dajka/gondozónő	2	-
Kisegítő személyzet	0	-

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

32. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai Komló Városi Óvoda (TKKI 4.4.1)

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	7	
Hány településről járnak be a gyermekek	3	
Óvodai férőhelyek száma	500 fő	
Óvodai csoportok száma	20	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	5,30-17,00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	4-6 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	42	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	42	-
Gyógypedagógusok létszáma	-	-
Dajka/gondozónő	21	-
Kisegítő személyzet	16	-

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

33. számú táblázat – Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda Szent Bernadett Tagóvoda nevelés adatai (TKKI 4.4.1)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	3	
Óvodai férőhelyek száma	90	
Óvodai csoportok száma	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	5,30-17,30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	4 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	5	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	5	-
Gyógypedagógusok létszáma	0	-
Dajka/gondozónő	3	-
Kisegítő személyzet	1	-

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

2018-ban az óvodapedagógusok száma 50 fő, a gyógypedagógusok száma 1 fő.

34. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (összesített adat) (TKKI 4.4.2)

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2013	672	34	840	10	672	integrált 2 cs.
2014	657	34	840	10	657	integrált 2 cs.
2015	629	31	765	11	629	integrált 2 cs.
2016	597	28	690	10	597	integrált 2 cs.
2017	587	25	630	9	587	integrált 2 cs.
2018	625	26	640	9	625	integrált 2 cs.

Forrás: Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A Pécsi Tankerület Központ működtetésében és fenntartásában álló Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Komlói Tagintézménye a szakszolgálati feladatellátás keretében biztosítja a nevelési tanácsadás, pszichológiai és logopédiai ellátást.

A megfelelő végzettségű gyógypedagógus hiányában a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséhez az utazó gyógypedagógiai hálózat szakemberei nyújtanak segítséget.

d) gyermekjóléti alapellátás

2016. január 1-től az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény értelmében a családsegítő szolgálatok és a gyermekjóléti szolgálatok integrációjára került sor.

Így a Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat két különálló szakmai egységben látja el gyermekjóléti alapellátási feladatait: a Család és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család és Gyermekjóléti Központ keretében. A gyermekjóléti feladat ellátás alapvető feladata, hogy segítse a gyermekek családban történő nevelkedését, kiemelt feladatuk a családban élő gyermekek érdekeinek védelme, a szülők támogatása annak érdekében, hogy a gyermek testi, érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlesztésük családjuk körében biztosított legyen.

e) gyermekvédelem

35. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TKKI 4.1.1)

év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2013	87	427
2014	101	495
2015	116	344
2016	99	316
2017	118	294

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. Az észlelő- és jelzőrendszer révén kísérik figyelemmel a lakosság szociális, mentálhigiénés helyzetét. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége.

A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A vizsgált időszakban a védelem vett kiskorúak száma enyhe emelkedést, a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma erős csökkenést mutat.

2018. szeptemberétől a jogszabályi háttér változása, lehetővé teszi az óvodai, iskolai szociális munka bevezetését. Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Az otthontalaná vált szülő kérelmére családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani a szülőjétől.

A krízishelyzetben lévő családok számára a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, illetve a „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Kft. által fenntartott Családok Átmeneti Otthona tud segítséget nyújtani.

36. számú táblázat - Családok Átmeneti Otthonában gondozott családok száma

év	Családok Átmeneti Otthonában gondozott családok
2013.	27
2014.	24
2015.	27
2016.	30
2017.	24

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az egészségfejlesztési programokhoz, az köznevelési intézmények által szervezett sport és szabadidős programokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított Komlón. Az Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolában a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek az első tanszak tekintetében ingyenesen vehetnek részt az oktatásban.

A 2004/2005-ös nevelési évtől kezdődően a város általános iskoláiban az úszásoktatás tanrendbe illesztésre került. A szabadidős tevékenységek szervezésében nagy szerep hárul a közművelődési és közgyűjteményi intézményekre, illetve a civil szervezetekre. A szolgáltatások egy része költségtérítéses (pl. nyári táborok), mely a hátrányos helyzetű gyermekek számára kevésbé elérhetők.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az intézményi étkeztetés a HEP korábbi fejezetében már bemutatásra került. A Gyvt. 2016. 01. 01. napjától hatályos változása értelmében a települési önkormányzat kötelező feladatává vált az iskolai szünidő, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása esetén a szünidei gyermekétkeztetés biztosítása, melyre a hátrányos helyzetű, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek jogosultak ingyenesen.

2016 évben tavasszal 69, nyáron 217, ősszel 82, télen 83, 2017 évben tavasszal 90, nyáron 202, ősszel 69, télen 74 gyermek vette ingyenesen igénybe a szünidei gyermekétkeztetést.

2013. szeptember 1-től felmenő rendszerben minden tanuló ingyen kapja a tankönyveket. A többi évfolyamon megmaradt a rászorultság alapján járó ingyenes tankönyvtámogatás.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre a gyermekek hátrányos megkülönböztetésre vonatkozóan.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A köznevelési intézmények esetében a hátrány kompenzálására szolgál az Integrált Pedagógia Rendszer, mely lehetővé teszi a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozását.

Ennek keretei között a diákok személyiségfejlesztése, közösségfejlesztése, egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése zajlik. Az Integrált Pedagógia Rendszer (IPR) hazai pályázati forma a 2014/2015. tanévtől már nem létezik. Helyette EU-s pályázatok voltak és várhatók a következő pályázati ciklusban is.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben bővült a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek, tanulók fogalma:

„4. § 13. pontja értelmében kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,”

37. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma (TKI 4.4.7.)

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógynevelési oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógynevelési oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	831	837	1668	661	39,6%
2013/2014	852	830	1682	657	39,1%
2014/2015	847	810	1657	676	40,8%
2015/2016	814	791	1605	629	39,2%
2016/2017	777	774	1551	628	40,5%
2017/2018	702	811	1513	604	39,9%

Forrás: TeIR, Önkormányzati adatgyűjtés

Komló város általános iskolás korú gyermekeinek a száma a vizsgált időszakban 1682 főről 1551 főre csökkent, és ezzel egyidejűleg a napközi szolgáltatást igénybe vevők aránya is folyamatosan csökken.

Komló város területén 5 általános iskolai és 1 gyógynevelési általános iskola feladat-ellátási helyen vehetik igénybe a tanulók az általános iskolai oktatást.

38. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógynevelési osztályok, feladatellátási helyek (TKI 4.4.8)

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2012/2013	12	85	6
2013/2014	11	83	6
2014/2015	10	79	6
2015/2016	9	78	6
2016/2017	11	79	6
2017/2018	11	81	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

2013. augusztus 31-éig a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fogalmát a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 121. §-a tartalmazta. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénybe (a továbbiakban: Gyvt.) 2013. szeptember 1-jei hatállyal került be a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (fiatal felnőtt) fogalma és ennek megállapítása, mint a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések egyike.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem B) lapjának kitöltésével kérelmezhető a gyermek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének megállapítása, amelyről határozattal kell dönten, megállapítása a jegyző hatásköre.

A jogszabályi változásnak köszönhetően 2018. január 31. napján a hátrányos és a halmozottan hátrányos gyermekek száma az alábbiak szerint alakult: Óvodai nevelésben részt vevő HH-s gyermekek száma 64 fő, HHH-s gyermekek száma 33 fő. Alapfokú iskolás HH-s gyermekek száma 144 fő, HHH-s gyermekek száma 40 fő. Középfokú iskolás HH-s gyermekek száma 50 fő, HHH-s gyermekek száma 13fő. Összesen 258 fő HH-s, és 86 HHH-s gyermek él Komlón.

A Komlói Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola és Kollégium utazó gyógypedagógusi hálózata segíti a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelését oktatását ott, amelyik intézményben nincs az ellátáshoz szükséges megfelelő végzettségű gyógypedagógus. 2015. május 5. napjától a Komló Városi Óvoda valamennyi tagóvodájában folyik a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált oktatása.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodapedagógusok és tanárok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Valamennyi intézmény infrastruktúrája megfelelő szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik, a pedagógusok munkáját a pedagógiai szakszolgálat munkatársai (logopédus, pszichológus). Az SNI-s gyermekek esetében a Tanulási Képességet Vizsgáló Rehabilitációs Szakértői Véleményében meghatározott gyógypedagógus vesz részt a fejlesztésben.

A pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén. A Humánerőforrás és a Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében a Pécsi Szakképzési Centrum Komlói Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája, Szakiskolája és Kollégiuma szinte minden pedagógus érintett volt, és részt vett esélyegyenlőséghez kapcsolódó módszertani képzésen. A pedagógusok továbbképzése részben önkormányzati részben uniós forrásokból valósul meg.

Iskolapszichológus munkájára a gyermekekkel való egyéni beszélgetés mellett a pedagógusoknak is nagy igényük van a gyermek személyiségfejlesztése során. Folyamatosan nő a pszichológusok által tartott osztályfőnöki órák száma és egyre több köznevelési intézményben tartottak a pszichológusok a szülők részére foglalkozást, szülői klubot.

Prevenációs céllal, és a feltárt esetek enyhítésére működnek a köznevelési és gyermekjóléti intézményekben a segítő szakemberek: védőnő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi felelős. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményekben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drogprevenciót, egészségnevelést illetően.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A minden tanév májusában esedékes évi Országos kompetenciamérés a 6., 8. és 10. évfolyamos tanulók teljes körében méri a szövegértési és a matematikai eszköztudás fejlődését.

Az eredmények azt mutatják, hogy a város oktatási intézményeibe járó tanulók az egyes vizsgált évfolyamokon vagy egy kicsit elmaradtak, vagy az országos átlag környékén teljesítenek mindkét kompetenciaterületen, ha azonban az eredményeket a CSH-index tükrében vizsgáljuk (családi háttérindex) az eredmények szignifikánsan nem különböznek a várhatótól.

Egyértelműen látható, hogy azon iskolákban, ahol a HH-s, HHH-s és SNI-s gyermekek száma magas (Kenderföld-Somági Általános Iskola, Kökönyösi Gimnázium Gagarin Általános Iskolája) ott a továbbtanulási mutatók tekintetében nagyobb arányú a szakközépiskolákba, szakgimnáziumba továbbtanulók aránya a gimnáziumba továbbtanulók számához viszonyítva, ezen intézményekben magasabb az évfolyamot ismétlők száma is. Komló városában az általános iskolai oktatás hatékonyságát mutatja, hogy a 8. évfolyamot eredményesen elvégzők aránya igen magas, meghaladja a 95%-ot.

39. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban (TKKI 4.4.12.)

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2012/2013	193

2013/2014	182
2014/2015	198
2015/2016	180
2016/2017	n.a.

Forrás: TeIR, Önkormányzati adatgyűjtés

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az Önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
A védelembe vett gyermekek száma megnövekedett	A működő gyermekvédelmi jelzőrendszer fenntartása, működésének javítása.
A szocializációs hátrányok erősödése, gyermeknevelési készségek romlása a családokban.	Hatékony iskolai szociális munka bevezetése és fenntartása
A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának emelkedése	Felzárkóztató, hátránykompenzáló programok szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Önkormányzat és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkeznek a megadott szempontok és problémák tekintetében.

A demográfiai adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- a település összlakosságának 52,35 %-a nő (13178 fő);
- a női lakosok kevesebb több mint fele 18-64 éves tehát aktív korú (8215fő);

40. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-os év adatai) (TKKI 2.1)

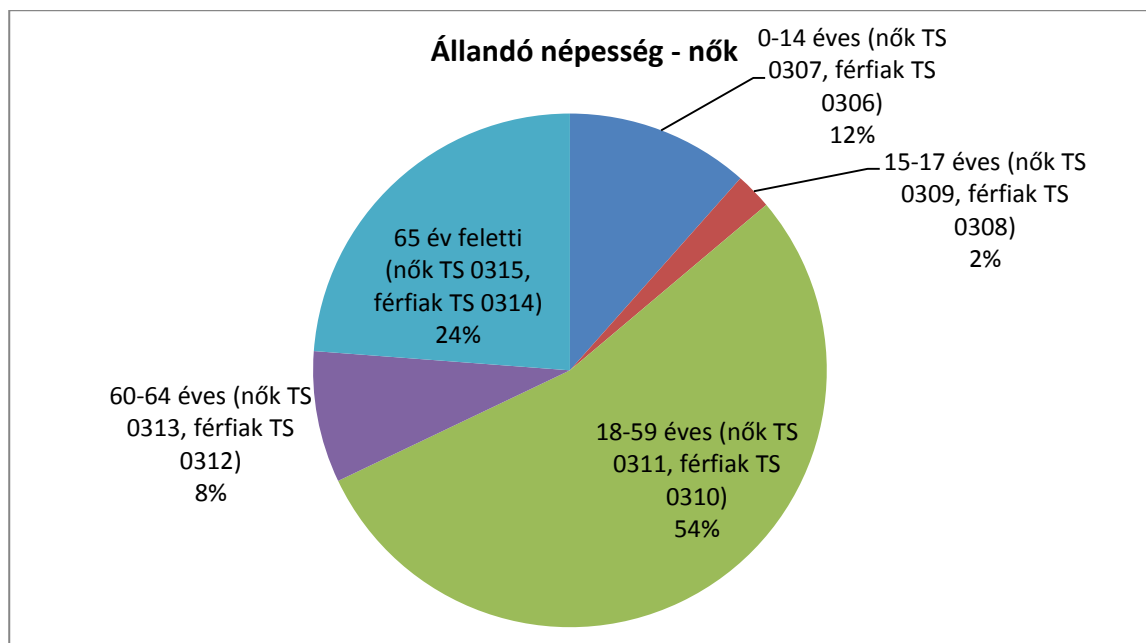
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	13 178	11 994	25 172	52,35%	47,65%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			610	2,42%	
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	1 523	1 526	3 049	6,05%	6,06%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	303	344	647	1,20%	1,37%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	7 124	7 332	14 456	28,30%	29,13%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	1 091	925	2 016	4,33%	3,67%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	3 137	1 867	5 004	12,46%	7,42%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. A 65 év feletti állandó népességen belül a nők aránya 2016-ban 62,68 %.

A családi és magánéletbeli feladatok és felelősségek általában a nőket terhelik. Túlnyomórészt a nők gondoskodnak a gyermekekről és az idősekről, éppen ezért sokkal érzékenyebbek a munkahely távolságára, a túlmunkára stb. A nők ilyen mértékű leterheltségének enyhítéséhez nagyfokú társadalmi és családon belüli szemléletváltásra van szükség. Az utóbbi időben a gyermekszületések idejének kitolódása figyelhető meg, mely a nők karrierépítésének erősödésére utalhat. 2011. március 1. napja óta életkortól függetlenül öregségi nyugdíjra jogosultak azok a nők, akik legalább 40 év jogosultági idővel rendelkeznek. A 40 éves kedvezményes nyugdíj megállapításához szükséges minimum 32 év keresőtevékenységgel szerzett szolgálati idő, abban az esetben pedig, ha nő súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel ápolási díjban részesült, akkor minimum 30 év. A bevezetése óta folyamatosan emelkedik a 40 éves kedvezményes nyugdíjat igénylő nők száma.

2. számú diagram – Nők száma az állandó népességen belül (TKKI 2.)

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége az elmúlt évtizedekben jelentős változáson ment keresztül. Elmondható, hogy a nők egyre nagyobb hányada dolgozik és kell ezáltal helyt állnia a munkahelyén és a családi életben, melynek összehangolása sokszor nehézségekkel jár.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A településen a munkanélküliek aránya és száma az alábbiak szerint alakult:

- 2016 évben a regisztrált munkanélküliek száma 782 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 11,2 %-a.
- A nem szerinti megosztásban a vizsgált időszakban a regisztrált munkanélküliek között a nők és a férfiak aránya hasonló adatokat mutat.
- A 180 napot meghaladóan regisztrált munkanélküliek körében a vizsgált időszakban a nők aránya magasabb értéket mutat.

41. számú táblázat - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya (TKKI 3.2.3)

Év	Nyilvántartott álláskereső/registrlált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső/registrlált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő (TS 0802)	Férfi (TS 0801)	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2013	1 031	969	2 000	338	249	587	32,8%	25,7%	29,4%
2014	686	675	1 361	188	161	349	27,4%	23,9%	25,6%
2015	490	504	994	182	149	331	37,1%	29,5%	33,3%
2016	379	403	782	104	96	200	27,4%	23,8%	25,6%
2017	322	338	660	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

42. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében (TKKI 5.1.1)

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2013	8 911	8 890	n.a.	n.a.	969	1 031
2014	8 827	8 810	n.a.	n.a.	675	686
2015	8 731	8 675	n.a.	n.a.	504	490
2016	8 601	8 517	n.a.	n.a.	403	379
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	338	322

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nincs arra vonatkozó adat, hogy a nők részvételi aránya a foglalkoztatást segítő és a képzési programokban szignifikáns eltérést mutatna.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettség önmagában is nehezíti a munkaerő-piaci elhelyezkedést. Gyakori a nők körében, hogy az alacsony iskolai végzettség oka a korai gyermekvállalás, mely tovább nehezíti a munkaerő-piacon való elhelyezkedésüket.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Magyarországon jelenleg még mindig nagy gondot okoz a családok életében a munkahely és a család közötti optimális viszonyrendszer kialakítása, a gyermeknevelés után a munkaerőpiacra

való visszatérés, a munkahelyi és az otthoni feladatok együttes ellátása, illetve az ezek által okozott feszültségek és problémák kezelése.

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Városunkban a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődei férőhelyek és családi napközi hálózat minden igényt kielégít, jelenleg váró lista nincs.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdi meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

43. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe (TKKI 5.3)

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	11	702	202
2014	11	717	177
2015	11	736	176
2016	11	768	174
2017	11	797	170

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

2017. évben a családon belüli erőszakkal kapcsolatban 142 bejelentést tettek az állampolgárok a Komlói Rendőrkapitányságon. Ebből 89 esetben bűncselekmény, 30 esetben szabálysértés miatt indult eljárás.

Családon belüli erőszak esetén a rendőrkapitányság értesítette a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot.

Ideiglenes megelőző távoltartásban határozatot Komlói Rendőrkapitányság 2017 évben 2 esetben hozott.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A szolgáltatások közvetítése a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat feladata.

A családok átmeneti elhelyezését részben a Szent Borbála Otthon Nonprofit Kft-vel kötött szerződés alapján biztosítja az önkormányzat a családok átmeneti otthonában.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a nők részvételére nem csak a női nem reprezentálása miatt van szükség, hanem a közügyekről való döntési mechanizmusban is jelentős szerepük van. Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. A 15 önkormányzati képviselő között 7 nő található, ez 46.6 %-os arányt jelent.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

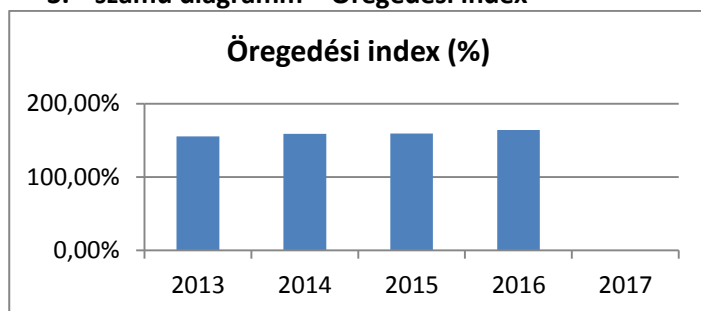
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Rugalmas foglalkoztatás, részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Komló városára a demográfiai mutatók alapján az elöregedés a jellemző. 2016-ban a 14 év alatti fiatalok száma 3049 fő, a 65 év feletti lakos száma 5004 fő. A 65 év feletti lakosok az állandó népesség 19.88 %-át teszik ki.

3. számú diagramm – Öregedési index

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama.

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

A nyugdíjasok száma folyamatos csökkenést mutat, 2016-ban a nyugdíjasok száma 8243 fő, melynek 57,89 %-a nő.

44. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (TKKI 6.1.1)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2013	3 827	4 940	8 767
2014	3 705	4 850	8 555
2015	3 567	4 765	8 332
2016	3 471	4 772	8 243
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező, időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Ezen támogatást csak nagyon kisszámú idős ember veszi igénybe Komló városában.

Az elmúlt években az időskorúak járadékában részesülők száma megduplázódott a 2013. évhez képest

45. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma (TKKI 6.3.2.)

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2013	9,48
2014	10,82
2015	19,49
2016	17,66
2017	n.a.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Magyarországon 2017. év decemberében 62400 fő volt az 55 év feletti álláskeresők száma, amely az összes álláskereső 24,5%-a. Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. A többlet jövedelemre vonatkozó igények kielégítése céljából a 2017. évben megalakuló nyugdíjas szervezetek ezen kívánnak segíteni, egyidejűleg számos szolgáltatásban és iparágban jelen lévő munkaerőhiányra is megoldást nyújthatnak.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősek szakmai tapasztalata sok területen lenne hasznosítható, azonban rendkívül kevés munkalehetőség biztosított a számukra. A munkalehetőségek csökkenése, a jogszabályi környezet nem kedvez az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának. Az „élethosszig tartó tanulás” idős korban is fontos, ezen pozitív tapasztalatok a képzési lehetőségek kiterjesztését indokolnák.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzatnak nincsenek statisztikai adatai az idősek hátrányos megkülönböztetésére a foglalkozás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a város minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik.

A Településen a szolgáltatások köre rendkívül színes képet mutat. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít.

A szociális ellátási szolgáltatások közül egyre nagyobb igény jelentkezik a bentlakásos szolgáltatások iránt. Nappali ellátás szolgáltatást igénybe vevők száma a 65 év feletti lakosság 1%-a.

46. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TKKI 6.3.1)

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2013	4 760	35	1%
2014	4 837	35	1%
2015	4 939	32	1%
2016	5 004	46	1%
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A városban számos kulturális program kerül megrendezésre, melyek minden korosztály számára kínálnak szórakozási, kapcsolódási lehetőséget. Az időseket ellátó intézmények nagy hangsúlyt fektetnek az idősek igényeihez igazodó programszervezésre.

Komló legjelentősebb kulturális és közművelődési intézménye a Községek Háza, Színház- és Hangversenyterem. A város (a Községek Házának szervezésében) 1972 óta rendezi meg (kétévente) a Kodály Zoltán Nemzetközi Gyermekkorú Fesztivált. Szintén önkormányzati fenntartású a közösségi művelődés másik fontos helyi intézménye, a Komló Város Önkormányzat József Attila Városi Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény.

Komló életében jelentős szerepet tölt be a jelenleg működő csaknem 140 civil szervezet. A közművelődési és kulturális tevékenységet folytató szervezetek közül kiemelendő a Komló Városért Alapítvány, a Független Ifjúsági és Kulturális Szervezet, a Pöndöly Néptánc és Hagyományőrző Egyesület, a Fekete Gyémántok Cigány Hagyományőrző Egyesület, a Komlói Honismereti és Városszépítő Egyesület. A nemzetiségi önkormányzatok szintén végeznek kulturális tevékenységet. Közös szervezik meg a Komlói Napok rendezvénysorozat keretében a „Nemzetiségi Színpad” elnevezésű eseményt, ahol fellépési lehetőséget biztosítanak a sajátos kultúrájukat bemutató hazai, esetenként külföldi művészeti csoportoknak, együtteseknek.

2017-ben negyedik évébe lépett a Komlói Amatőr Színházi Találkozó, a KASZT. Komlón kiválóan példázza a kulturális alapon szerveződő közösségek értékét, és a komlói közösségformáláshoz és identitáshoz is hozzájárul.

c) idősek informatikai jártassága

A digitalizáció gyökeresen megváltoztatja nemcsak a felnövekvő generáció, de az idősek életét is. Egyre több információ, áru vagy szolgáltatás érhető el kizárólag elektronikus úton. Számítástechnikai ismeretek hiányában azonban az idősebb korosztálynak nagyobb a kockázata az aktív társadalomból való kirekesztődésre. Ezt kívánják megelőzni a számítógép- és internethasználattal kapcsolatos digitális alapképzést nyújtó tanfolyamok.

Az önkormányzat intézménye a Községek Háza, Színház- és Hangversenyterem által szervezett a „Kattints rá nagy!” program keretében lehetőségük van a nyugdíjasoknak elsajátítani az internet és a számítógép használatának alapjait.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősök számára elsősorban a közművelődési és közgyűjteményi intézmények kínálnak programokat. A Nyugdíjas Egyesület rendszeresen szervez tagjainak programokat. A szociális intézmények elsősorban a szolgáltatást igénybe vevők számára nyújt programokat.

A Községek Háza, Színház- és Hangversenytérterem tevékenységeiben kiemelt helyet foglalnak el a szépkorúak.

- Községi művelődés: a rendszeres művelődési formák között két klub is az érintett korosztálynak nyújt közösségi élményt: a Belvárosi Nyugdíjas Nőklub (vezetője Sipos Imréné) és a Gesztenyési Asszonyklub (vezetője Farkas Gyuláné) kéthetente tartja összejöveteleit a Községek Házában. Mindkettő jelentős múltra tekint vissza, előbbi négy évtizedes múlttal rendelkezik, utóbbi 60 éves fennállását ünnepelte 2018. áprilisában.
- Sipos Imréné személyében a Nyugdíjasok és Idősök „Életet az éveknek” országos szövetsége Baranya megyei elnökeként az egész megye és a régió nyugdíjas közösségeinek életét is összefogja, évente két alkalommal rendeznek regionális nyugdíjas szereplőkkel műsort a színházban, melyet zenés vacsoraesttel zárnak. A Költészet Napja alkalmából évente rendezik meg a nyugdíjas versmondó találkozót.
- Előadó-művészeti csoportként működik az Ősziórsza Nyugdíjas Néptánc csoport a Községek Házában, melynek néptánc pedagógus szakember a vezetője (Németh Csilla). A csoport évente részt vesz a nyugdíjasok országos Senior táncversenyein, ahol országos összehasonlításban is kiemelkedő eredményeket érnek el. Rendszeresen fellépnek a városi, megyei és a régióban sorra kerülő rendezvényeken, falunapokon. A Horvát Dalkör (vezetője Klaics Milica) tagjainak sorában szintén a szépkorúak viszik a prímet, a horvát népdalokat éneklő csoport szintén rendszeresen szerepel nemzetiségi és városi – megyei rendezvényeken.
- A Községek Háza művelődő közösségei között több rendszeres művelődési forma tagjainak jelentős része a szépkorúak közül kerül ki. Ilyen közösség az Erdélyi Kör, a Komlói Országjárók Baráti Köre, a Díszítőművészeti műhely és a Foltvarró műhely is. Ennek a célkorosztálynak szervezik évente a Kattints Nagy! tanfolyamokat, melyen az idős korosztály a számítógép-használattal és az internet világával ismerkedik meg.
- A Színház bérletrendszerében a nyugdíjas bérlet kedvezményes áron vásárolható meg, és ez a korosztály a bérletes színházlátogatók körében jelentős arányt képvisel, a bérletesek több mint 60 %-a nyugdíjas.
- Az intézmény szervezi az évente megrendezésre kerülő Idősök Napja ajándékműsort, mely az Önkormányzat rendezvényeként és kezdeményezésére minden évben kb. ezer fő számára ingyenesen kerül sorra a városi Sportközpontban, országosan ismert sztárok fellépésével. Az eddigi években a nagy sikert garantálta Korda György és Balázs Klári, Demjén Ferenc, Csepregi Éva, Aradszky László és Kovács Kati fellépése.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az

előforduló betegségek.	egészségtudatos magatartás fejlesztése
Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Az idős lakosság körében egyre növekvő tendenciát mutat a demenciával élők száma.	Demens betegek nappali ellátásának preferálása. Szakemberek célzott továbbképzése.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékoság fogalmára nincs átfogó, a világ minden országában elfogadott definíció, meghatározásukat és a társadalomban betöltött szerepüket a nemzetközi jogszabályok és ajánlások, valamint az adott ország jogszabályai együttesen alkotják és alakítják.

A 2011-es népszámlálás során Magyarországon 490 578 személy, a teljes népesség 4,9 százaléka azonosította magát fogyatékosággal élőként. Tartósan betegnek ennél jóval többen tartják magukat: összesen 1 648 413 fő válaszolt igennel erre a kérdésre.

A leggyakoribb fogyatékoság a mozgássérültség, ezzel jellemezhető a fogyatékosággal élők csaknem fele. A második népesebb csoportot az időskorban gyakoribb fogyatékoságok: a gyengénlátás, aliglátás és a nagyothallás alkotja.

A teljes népesség és a fogyatékosággal élők korstruktúrája szignifikánsan eltér egymástól: a fogyatékosággal élők körében jóval alacsonyabb a gyermekek aránya, miközben az idősebb korosztály jelentősen magasabb arányban képviselteti magát. Míg a fogyatékosággal élők több mint fele 60 éves vagy idősebb, addig e korosztály teljes népességen belüli aránya 24 százalék.

A fogyatékosággal élő férfiak ötöde, a nők valamivel kisebb aránya születésétől fogva fogyatékos. Az idősebbek körében megfordul ez az arány: a fogyatékosággal élő nők – a hosszabb élettartam miatt is – negyede 60 éves kora után vált fogyatékosá, míg a férfiaknak csupán 15 százalékára jellemző ez.

A fogyatékosággal élők területi megoszlását többek között a népesség egészségi állapota, korösszetétele is befolyásolja. 2013-ban a súlyosan fogyatékosnak minősített személyek száma Dél-Dunántúlon, ezen belül Baranya megyében volt kiemelkedő, ami a második leginkább érintett megye ebből a szempontból.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Magyarországon a fogyatékosággal élők csupán 14 százaléka volt foglalkoztatott 2011-ben, míg a teljes népességben a foglalkoztatottak aránya 46 százalékot tett ki.

A fogyatékos emberek hátrányban vannak a munkaerőpiacon, de ha a fogyatékos személy ráadásul nő, és alacsonyabb az iskolai végzettsége is, akkor hátrányai fokozottak.

A megváltozott munkaképességűek foglalkoztatását az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogatja és segíti azon vállalkozásokat, amelyek megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztatnak. A FŐKEFE Nonprofit Kft. főtevékenységi körében az ország egyik legnagyobb munkáltatójaként – csaknem 80 telephelyen – megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatását látja el. Kiemelt figyelmet fordít a megváltozott munkaképességű munkavállalóinak speciális foglalkoztatási jellemzőire, igényeire; munkaképességük legoptimálisabb hasznosítását rehabilitációs szakemberek is segítik.

A Komló-Habilitas 1989-ben szerveződött, elsősorban értelmileg akadályozottak és halmozottan sérültek érdekében. A működés kiemelt eleme a foglalkozási rehabilitáció. Fő profilja a kerti bútor- és fajták gyártás, amihez textilipari tevékenység, seprűkészítés és szerszámnyél gyártás is társul.

A Főkefe Nonprofit Kft.-t jelenleg 288 főt, a Komló-Habilitas Kht. 67 főt foglalkoztat Komlón.

2017 évben speciális kísérleti közfoglalkoztatási program kezdődött áprilisban Komlón. Olyan embereknek biztosít lehetőséget, akik különféle problémáik és élethelyzetük miatt nem tudnak a hagyományos közmunkaprogramba sem bekapcsolódni. Az öt hónapig tartó Pilot-programba bekapcsolódó munkavállalók (25 fő) a Kézmű és Főkefe Kft.-vel, valamint a Habilitas Kft.-vel együttműködve dolgoznak a Városgondnokság telephelyén.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékkal élő munkaerő-piaci helyzete rendkívül kiszolgáltatott, azonban statisztikai adatunk a hátrányos megkülönböztetésről nem áll rendelkezésünkre.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A köznevelési intézményekben a fogyatékos gyermekek, fiatalok ellátása rendkívül nagy fejlődésen ment keresztül az elmúlt években. Az integráltan nevelhető gyermekek, fiatalok esetében minden fogyatékoság típusához igazodó nevelés feltételei megteremtésre kerültek a városban.

A szociális ellátás területén szakosított ellátások a megyeszékhelyen vehetők igénybe.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A hazai ellátórendszerben a súlyos fogyatékossgal élők pénzügyi ellátásai némi átfedéssel a 18. életév mentén válnak ketté. A 18 éven felüli súlyos fogyatékossgal élők fogyatékosági támogatást kapnak (kivéve azokat, akik magasabb összegű családi pótlékban vagy a vakok személyi járadékában részesülnek). A 18 éves és annál fiatalabb, súlyosan fogyatékos személyek, valamint a 18 év feletti népesség egy része magasabb összegű családi pótlékban részesül.

2013-ban országos szinten fogyatékosági támogatásban 114 ezren, fogyatékoság miatt magasabb összegű családi pótlékban 22 ezren, vakok személyi járadékában 4 ezren részesültek

A jogszabályi változások a fogyatékossgal élő és megváltozott munkaképességű emberek pénzügyi és természetbeni ellátására jelentős mértékben hatott. A rokkantnyugdíjas rendszer megváltoztatása jelentős mértékben átalakított az ellátásokat. A jogosultsági viszonyok jelentős mértékben szigorodtak és a felülvizsgálatot követően a nyílt munkaerő-piacra való visszatérésük sok nehézséggel jár.

47. számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma (TKKI 7.1.1)

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2013	1 175	1 107
2014	1 133	1 075
2015	1 053	987
2016	991	952
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeiR

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A Komlói Közös Önkormányzati Hivatal épülete a DDOP-3.1.1-09-2009-0055 projekt keretében teljes körűen akadálymentesítésre kerül, illetve akadálymentessé vált a város hivatalos honlapja is. A DDOP-3.1.2/2F-2f-2009-0017 projekt keretében projektarányos akadálymentesítés történt a Kökönyösi Oktatási Központ Szakközépiskola 9 feladat-ellátási helyén.

Akadálymentesített a Kórház és az idősek otthona Liliom utcai épülete.

A rendelőintézet épületének akadálymentesítése a védőnői szolgálat, a családsegítő szolgálat elérhetőségét segíti. Az „Óvodák és bölcsőde fejlesztése Komlón” című pályázat keretében 2018. évben a Szilvási Óvoda részleges akadálymentesítése került sor. Szintén 2018. december 31. napjáig megvalósul a „Szent Borbála Otthon Épületenergetikai korszerűsítése Komlón” című pályázatnak köszönhetően a Pécsi út 42. szám alatti idősek otthona részleges akadálymentesítése.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Komló Város Sportközpontja részlegesen akadálymentesített, illetve részleges akadálymentesítésre került sor a DDOP-4.1.1/D-09-2f-2009-0001 projekt keretében a Közösségek Háza, Színház-és Hangversenysterem. Jelenleg zajlik Komló Város Önkormányzat József Attila Könyvtár és Muzeális gyűjtemény épületében a gyermekkönyvtár akadálymentesítése és várhatóan 2019-ben lift és akadálymentes WC segíti majd a mozgásában korlátozott személyeket az épületben.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Többnyire elmondható, hogy a városban elenyésző az akadálymentesített munkahelyek száma, ezen munkahelyek is pályázati források felhasználásával kerültek kialakításra.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az önkormányzat az új beruházások esetében kiemelt hangsúlyt fektet az akadálymentesség biztosítására.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

48. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TKKI 7.1.2)

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2013	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	na.a	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Komló városa rendkívül kevés olyan szolgáltatással rendelkezik az oktatás kivételével, ahol speciálisan a fogyatékos személyek részére biztosít szolgáltatásokat. A szakosított szociális szolgáltatások igénybevételére a megyeszékhelyen nyílik lehetőség.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat a köznevelés területén kiemelt figyelmet fordított a fogyatékkal élők gyermekek neveléshez, oktatáshoz történő hozzáféréseinek biztosítása érdekében. A felújításra került intézmények esetében sor került számos közintézmény akadálymentesítésére, köztük néhány komplex akadálymentesítésére.

7.4 A pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek

A világ népességének több mint 4 százaléka küzd depresszióval és elsősorban a nőket, a fiatalokat és az időseket fenyegeti a pszichiátriai betegség mindennapokat megbénító hatása. Az ENSZ szakosított szervének adatai szerint 2015-ben nagyjából 322 millió ember küzdött depressziós betegséggel a világon. Ez 18,4 százalékos növekedést jelent egy évtized alatt, ami az emberek növekvő élettartásával van összefüggésben. A jelentés szerint a depresszióval küzdőkön túl további 250 millió ember szenved szorongásos betegségektől, köztük fóbiáktól, pánikrohamoktól, kényszerbetegségtől és poszttraumás stressz-szindrómától.

Magyarországon a megfelelő ellátáshoz kapacitásokat kellene bővíteni (a szükségeshez képest feleannyi pszichiáter van), megfelelő jogi környezetet teremteni és az igényekhez szabni a finanszírozást (Magyar Pszichiátriai Társaság XXI. vándorgyűlése). Az országban 1990-2013 között

több mint 50 százalékkal nőtt a depresszió gyakorisága és ezzel az egyik vezető népegészségügyi problémává vált. A pszichiátrián lévő óriási nyomást részben az ellátási kapacitások növelésével és mentálhigiénés prevencióval lehetne csökkenteni, de nagyon sok új terápiás módszer is megjelenik. Részben a kihívások miatt a pszichiátria robbanásszerűen fejlődik, a diagnosztikába e területen is beléphetnek például a képalkotó eljárások, s egyre fontosabbá válik a pszichiátriai zavarok közösségi megközelítése. Az új szempontú kezelés a beteget minél inkább saját környezetében gyógyítja, az orvosi terápiával egyenrangú figyelmet szentelve a pszichológiai támogatásnak, tanulásnak és készségfejlesztésnek

7.5 A pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A közelmúltban megkezdte munkáját az Egyenlítő Alacsonyküszöbű Addiktológiai Szolgálat a Komlón a Városház tér 1. szám alatt.

Az INDIT közalapítványhoz tartozó ellátó hely célja, hogy segítséget nyújtson szenvedélybetegek számára. A segítő szolgáltatásokat nem csak kábítószerhasználók, hanem egyéb függőségektől szenvedők is igénybe vehetik, legyen az alkohol probléma, vagy akár szerencsejáték-függőség.

A szolgáltatások közé tartozik az információnyújtás különféle kábítószeres hatásairól, illetve rövid és hosszútávú ártalmairól, tanácsadás szerhasználatához köthető testi és lelki problémák kezelési lehetőségeiről, a mentorok továbbá életviteli útmutatást is adnak, de az álláskeresésben, és az általános ügyintézésben is segítenek. A munka összetett, és személyre szabott.

A jelenlegi pécsi székhelyű Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány jogelődje a korábbi Leo Amici Alapítvány, ill. az általa Komlón fenntartott és működtetett bentlakásos Szendélybetegek Rehabilitációs Intézete – az akkori államilag finanszírozott egészségügyi és szociális ellátástól független civil kezdeményezésként, drogbeteg rehabilitációs terápiás közösségként – 1992 tavaszán alakult, és azóta is folyamatosan működik szenvedélybetegek rehabilitációs kezelése céljából.

Az elmúlt 25 évben végzett legalapvetőbb tevékenysége az aktív szerhasználók (elsősorban a drog- és alkoholproblémákkal küzdők, „mélyen” függők, de a „józan” életvitelt elérni szándékozók) mindenkori terápiás közösségnek létrehozása, kiépítése, fenntartása és fejlesztése, vagyis ezen társadalmi csoportok körében – komoly felelősségtudattal és folyamatosan – végzett közösségépítés és közösségfejlesztés.

Az intézmény az addiktológiai terápiás közösségek (TC) és a Minnesota-modell (MM) módszertanát követő drogmentes környezetben működő tanuló közösség, melyben szenvedélybetegek (drog- és alkoholfüggők) élnek együtt életstílus változást, társadalmi reintegrációt elősegítő szerveződés és keretek közt. Az intézményben a szakembereket, paraprofesszionális segítőket és a klienseket magában foglaló terápiás közösség a változás legfontosabb tényezője.

A spiritualitás/lelkiség (pl. imák, fohászok, hálaadások stb.) a közösség mindennapjainak szerves alkotóeleme. A pszicho-szociális rehabilitációban kiemelt szerepe van az ön- és kölcsönös segítségnek, a felépülőben lévő sorstársak józan szerepmintájának, őszinteségben, elkötelezettségben és felelősségben megnyilvánuló morális standardjának. A program önkéntes. A Rehabilitációs Intézet az ország minden részéből fogad klienseket Komlón.

Az Alapítvány a Szendélybetegek Rehabilitációs Intézetében a bentlakásos drogrehabilitációs/hosszúterápiás kezelésben lévő, a szermentes életet megcélzó kliensek számára, valamint hozzátartozóik, ill. az intézeti kezelésüket már befejezett „józan” függők számára nyújt komplex szolgáltatásokat. Ezek az alábbiak:

- Csoportterápia
- Munkaterápia
- Színházterápia, mozgás- és zeneterápia
- Sportterápia
- Szex és párkapcsolatok csoport
- Szülő- és hozzátartozó-csoport
- Józanásg megtartó csoport
- Félutas program

Szemléletmódváltás és jövőképteremtés: a komlói T 20 Darts Club példaértékű drogprevenciós és közösséget építő programokat valósított meg az elmúlt években Komlón. A T 20 Darts Club nem egyszerűen sport és szabadidős-szervezet. A sporton túl ugyanis nagy figyelmet fordítanak arra, hogy megszólítsák a helyieket, alternatív időtöltési lehetőséget biztosítsanak. Az egyik nagy sikerű programjuk a „*Drog helyett darts!*”, aminek keretében a drogprevenciós előadásokat dartsozási lehetőséggel kötik össze. Két év alatt nemcsak Komlón, de a komlói kistérség összes iskolájában mintegy 2500 általános és középiskolai tanulóval valósították meg a bűnmegelőzési programjukat.

A Közösségért Alapítvány a Pszichiátriai Betegséggel Élők Felépüléséért a Közösségi Pszichiátriai Ellátás szolgáltatásán keresztül segíti a pszicho-szociális rehabilitáció folyamatát az ellátottak eredeti környezetében, ott ahol a kliensek napi szinten élik meg krónikus pszichiátriai betegségüket. A gondozás a családtagok, hozzátartozók bevonásával történik, amely bizonyítottan javíthatja a betegségnek kórkimenetelét, az életminőséget.

A Közösségi Szolgáltatások Dél-Baranya intézményének közösségi szolgáltatásai a területi pszichiátriai gondozókkal együttműködésben nyújtja rehabilitációs célú, személyre szabott szolgáltatásait.

Működése során, a térségben szolgáltató pszichiátriai egészségügyi intézmények felkéréseinek köszönhetően bővült az ellátási terület a Komlói Pszichiátriai Gondozó és Szakrendelő ellátási területével összhangban. Így már a Komlói Járás területén élő, az egészségügyi pszichiátriai ellátást igénybe vevő kliensek számára is elérhetővé válik a pszicho-szociális rehabilitáció igénybevétele.

A Közösségért Alapítvány kiemelt feladatának tartja a közösségi pszichiátriai ellátás működtetését azért, hogy összhangban az egészségügyi pszichiátriai gondozással a pszichiátriai betegek és családtagjai otthonukban, környezetükben kapjanak hatékony támogatást életvitelükhöz, elkerülve a korai a tartós bentlakást nyújtó ellátások igénybevétele.

A pszichiátriai betegek döntő többsége családi környezetben él. A pszichiátriai betegség befolyásolja a társadalomba való beilleszkedési, érvényesülési esélyeiket, akadályozhatják az általánosan elfogadott normákhoz való alkalmazkodást. A közvélemény a pszichiátriai betegeket csökkent értékűeknek tekinti, kirekeszti a társadalomból, ezért a közösségi ellátás az eredeti lakókörnyezetben kívánja pszicho-szociális rehabilitációs munkáját folytatni.

A szakmai együttműködések megalapozása és a szükségletfelmérés folyamatában érzékelhető és több esetben megnevezett probléma volt, hogy az egészségügyi pszichiátriai szolgáltatások nehezebb hozzáférhetősége, (mind kapacitás, mind földrajzi távolság) mind a megkereső munka nehézségei miatt a több településen élnek nem diagnosztizált, pszichiátriai problémákkal élő személyek, vagy betegségükben nem kellően utánpótlott betegek.

A szakszerű segítségnyújtás megszervezésével, speciálisan erre az ellátotti körre szakmai kompetenciával rendelkező, pszicho-szociális stratégiákkal beavatkozni képes szociális szolgáltatások, szakemberek bevonásával érdemi változásokat lehet elérni ezen a téren, amelyben a Közösségért Alapítvány segítői feladatot vállal.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
A fogyatékkal élők munka-erőpiaci helyzetének javítása	Foglalkoztatási programok
Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon
A szenvedélybetegek száma nő	Prevenció hatékonyságának növelése, KEF Fórum munkájának felülvizsgálata.
Pszichiátriai problémával élők munkaerőpiaci jelenléte alacsony. Megváltozott munkaképességű pszichiátriai betegek elhelyezkedési esélyei szűkösek.	Munkáltatók érzékenyítése a célcsoportot illetően. Munkaerőpiaci készségek fejlesztése a célcsoport igényeinek megfelelően. Fejlesztő foglalkoztatás bevezetése.
Pszichiátriai betegek részére olyan napközbeni ellátások nyújtásának hiánya, amelyek elősegítik az ellátottak komplex pszichoszociális rehabilitációját. Jelenleg nem elérhető szakirányú, célcsoport tiszta pszichiátriai nappali ellátás a területen.	Pszichiátriai nappali szolgáltatások biztosítása amivel a kliensek azt a szükséges rehabilitációs támogatást kapják, amivel segítjük a saját sorsuk feletti felelősségnek újraélésében, az önálló döntéseinek meghozatalában. A pszichiátriai betegek számára közösséget teremteni, ahol a kapcsolatteremtés készségével nyitottabbá válhatnak, közelebb kerülhetnek a társadalomba való reintegrációhoz is.
Pszichiátriai betegek számára nem elérhető védett lakhatási forma, ahol rehabilitációs segítségnyújtásban részesülnek.	Védett lakhatás szolgáltatás biztosításával az eredeti lakóközösség tagja maradhat a pszichiátriai problémával élő. Napi szintű pszicho-szociális tevékenységekkel, a terápiás közösség erejével fejlődhetnek, élhetnek méltó életet a célcsoport tagjai.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma

közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Komló városában mintegy 140 civil szervezet és 3 nemzetiségi önkormányzat (cigány, német, horvát) és több e területekhez kapcsolódó gazdasági társaság működik aktívan, melyek évek óta alakítják és formálják a helyi közösséget, gazdagítják a város lakosságának kulturális és szabadidős életét. Az Önkormányzat pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Jelentős civil szervezetek a Komlón:

Nagycsaládosok Komlói Egyesülete, Komlói Honismereti és Városszépítő Egyesület, Komlóért Egyesület, Komlói Nyugdíjas Egyesület, Pöndöly Néptánc és Hagyományőrző Egyesület, Magyar Vöröskereszt Komlói Szervezete, Új Nap Klub, Diabetes Klub, Komlói Polgárőr Egyesület, Mozgáskorlátozottak Egyesülete, Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület, Diák és Öntevékeny Körök Egyesülete (DÖKE), Súlygyógyászati Egyesület, Hétdomb Természetjáró Egyesület, Fekete Láng Cigány Hagyományőrző Egyesület.

Az önkormányzati döntések előkészítésébe bevonjuk a szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Rendszeresen jön össze a Civil Fórum, melynek működését Önkormányzatunk segíti és támogatja.

A Komlói Polgárőr Egyesület a bűnmegelőzésben, a Nagycsaládosok Egyesülete a nagycsaládosok mindennapi életében, a Nyugdíjas Egyesület az idősebb korosztálynak, a Mozgáskorlátozottak Egyesülete a fogyatékkal élőknek nyújtanak segítséget. Tevékenységükkel beintegrálják a különböző célcsoportokat a hétköznapi életbe, segítik mindennapjaikban.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Komló város önkormányzat a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás keretein belül az alábbi területen működik együtt a társulás 20 önkormányzatával:

- gazdasági és területfejlesztési feladatok
- tanácsadás, rendezési tervek koordinálása, pályázatfigyelés
- szakmai oktatás, pályázat készítése,
- város- és községgazdálkodási szolgáltatás,
- kiegészítő alapellátási szolgáltatások (központi orvosi ügyelet),
- családsegítés, gyermekjóléti alapellátás,
- szociális alapellátás:
 - idősek nappali ellátása,
 - demens betegek nappali ellátása,
 - házi segítségnyújtás,
 - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
 - étkeztetés,
 - szociális szakellátás,
- családok átmeneti otthona,
- hajléktalanok átmeneti szállása,
- belső ellenőrzés,
- informatikai szolgáltatás,
- tűz- és munkavédelem,
- közművelődési feladatok - Közkincs kerek-asztal,
- sport- és ifjúsági feladatok,
- gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde).

Az önkormányzat a városban működő egyházakkal jó kapcsolatot ápol és együttműködik.

A városban a civil szerveződések a Civil Fórum fogja össze, mely segíti, koordinálja a civil szervezetek munkáját, mely fórum működéséhez az önkormányzat jelentős segítséget nyújt.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat tagja a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulásnak, melynek célja az önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatainak hatékonyabb, szakmailag magasabb színvonalon történő ellátása.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Önkormányzatunk Együttműködési Megállapodás kötött a helyi Nemzetiségi Önkormányzatokkal: Cigány, Német, Horvát. A megállapodás keretében az önkormányzat pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzatok működési feltételeit, a nemzetiségek számára a városban elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A helyi for-profit szféra esélyegyenlőségi feladatok ellátásában részt vesz, azonban ezen tevékenységekről pontos adatgyűjtés nem áll rendelkezésre.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés véleményezésébe bekapcsolódott a Szociális Kerekasztal, a Helyi esélyegyenlőségi fórum, a szociális intézmények, a köznevelési intézmények, a Komló Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, az Ifjúsági Kerekasztal, a cigány nemzetiségi önkormányzat.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet az Önkormányzat teljes körűen akadálymentesített honlapján, www.komlo.hu közzétételre kerül, így a komlóiak is véleményt mondhattak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Helyi foglalkoztatás elősegítése.
	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti és képzési szolgáltatások bővítése.
	A védelembe vett gyermekek száma megnövekedett	A működő gyermekvédelmi rendszer fenntartása, működésének javítása.
	A mélyszegénységben élők egészségügyi állapota elmarad az országos átlagtól.	Mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása.
	Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést.	Informatikai képzések szervezése.
	A szegregált lakókörnyezetben lévő, vagy szegregációval veszélyeztetett területen lévő lakások leromlott állapotúak.	Szegregált lakókörnyezetben leromlott állapotú ingatlanok részleges felújítása, energiahatékonyság növelése.
Gyermekek	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Programok szervezése, szakemberek képzése
	A védelembe vett gyermekek száma megnövekedett	A működő gyermekvédelmi jelzőrendszer fenntartása, működésének javítása.
	A szocializációs hátrányok erősödése a családokban, gyermeknevelési készségek romlása a családokban.	Hatékony iskolai szociális munka bevezetése és fenntartása

	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának emelkedése	Hátránykompenzáló programok szervezése
Idősek	Magas az egyedül élők aránya.	Közösségi programok szervezése
	A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Szűrővizsgálatok szervezése
	Gyakran válnak áldozattá.	Megelőzés
	Az idős lakosság körében egyre növekvő tendenciát mutat a demenciával élők száma.	Demens betegek nappali ellátásának preferálása. Szakemberek célzott továbbképzése.
	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
Nők	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Képzési programok bővítése
	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
	A GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Rugalmas foglalkoztatás, részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése
Fogyatékkal élők	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Akadálymentesítés
	A fogyatékkal élők munka-erőpiaci helyzetének javítása	Foglalkoztatási programok
	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel elősegítése
	A szenvedélybetegek száma nő	Prevenció hatékonyságának növelése, KEF Fórum munkájának

		felülvizsgálata.
	Pszichiátriai problémával élők munkaerőpiaci jelenléte alacsony. Megváltozott munkaképességű pszichiátriai betegek elhelyezkedési esélyei szűkösek.	Munkáltatók érzékenyítése, Munkaerőpiaci készségek fejlesztése, fejlesztő foglalkoztatás bevezetése.
	Jelenleg nem elérhető szakirányú, célcsoport tiszta pszichiátriai nappali ellátás a területen.	Pszichiátriai nappali szolgáltatások biztosítása
	Pszichiátriai betegek számára nem elérhető védett lakhatási forma.	Védett lakhatás szolgáltatás biztosítása.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Helyi foglalkoztatás elősegítése	Önkormányzat , Foglalkoztatási Osztály, Cigány Nemzetiségi Önkormányzat, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
	Szociális, gyermekjóléti és képzési szolgáltatások bővítése	Önkormányzat , köznevelési és közművelődési intézmények, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
	A működő gyermekvédelmi jelzőrendszer fenntartása, működésének javítása.	Önkormányzat, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat , a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai
	Mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása	Önkormányzat , egészségügyi szolgáltatók, Védőnők, Cigány Nemzetiségi Önkormányzat
	Informatikai képzések szervezése	Önkormányzat , Foglalkoztatási Osztály
	A szegregált környezetben lakhatásra alkalmatlanná vált lakóépületek felszámolása, leromlott állapotú ingatlanok felújítása.	Önkormányzat , Cigány Nemzetiségi Önkormányzat
Gyermekek	A működő gyermekvédelmi jelzőrendszer fenntartása, működésének javítása.	Önkormányzat, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat , a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai
	Programok szervezése, szakemberek képzése	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat , Önkormányzat, köznevelési intézmények
	Hatékony iskolai szociális munka bevezetése és fenntartása	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Önkormányzat, köznevelési intézmények
	Hátránykompenzáló programok szervezése	Önkormányzat, köznevelési intézmények, Cigány Nemzetiségi Önkormányzat, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

Idősek	Közösségi programok szervezése	Idősekkel foglalkozó civil szervezetek, közművelődési intézmények, Szociális Szolgáltató Központ, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Önkormányzat
	Szűrővizsgálatok szervezése	Önkormányzat, egészségügyi szolgáltatók , Szociális Szolgáltató Központ
	Megelőzés	Idősekkel foglalkozó civil szervezet, rendőrség, polgárőrség, Szociális Szolgáltató Központ
	Nappali ellátás preferálása, szakemberek célzott továbbképzése	Idősekkel foglalkozó civil szervezet, Szociális Szolgáltató Központ
	Generációs programok szervezése.	köznevelési intézmények, Szociális Szolgáltató Központ
Nők	Képzési programok bővítése	Önkormányzat, Foglalkoztatási Osztály , Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.	Önkormányzat , Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Rugalmas foglalkoztatás, részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése	Önkormányzat , vállalkozások, intézmények
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés	Önkormányzat
	Foglalkoztatási programok	Önkormányzat , Foglalkoztatási Osztály
	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel elősegítése	Önkormányzat , egészségügyi szolgáltatók, fogyatékosokkal foglalkozó civil szervezetek
	Prevenció hatékonyságának növelése, KEF Fórum munkájának felülvizsgálata.	Rendőrség, védőnők, Önkormányzat
	Munkáltatók érzékenyítése, Munkaerőpiaci készségek fejlesztése, fejlesztő foglalkoztatás bevezetése.	Pszichiátriai betegekkel foglalkozó civil szervezet , Foglalkoztatási Osztály, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Önkormányzat
	Pszichiátriai nappali szolgáltatások biztosítása.	Önkormányzat , Pszichiátriai betegekkel foglalkozó civil szervezet, Pszichiátriai egészségügyi szolgáltatók
	Védett lakhatás szolgáltatás biztosítása.	Önkormányzat , Pszichiátriai betegekkel foglalkozó civil szervezet, Pszichiátriai egészségügyi szolgáltatók

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők felzárkóztatási, munkaerő-piaci esélyeik javuljanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges szellemi és testi fejlődésének biztosítását, szociális biztonságát.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök életminőségének javítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők társadalmi helyzetének javítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének javítására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Szegregált lakókörnyezetben leromlott állapotú ingatlanok részleges felújítása, energiahatékonyság növelése	A szegregált lakókörnyezetben lévő, vagy a szegregációval veszélyeztetett területen lévő lakások leromlott állapotúak	A szegregátumban élők életkörülményeinek javítása	Integrált Városfejlesztési Stratégia	A szegregátumban élők életkörülményeinek javítása, a leromlott állapotú ingatlanok felújítása	Önkormányzat	2019.12.31.	szegregátumban lévő lakások részleges felújítása (nyílászáró csere) 60 db.	Az intézkedés megvalósításához pályázati forrás szükséges. (EFOP-Lakhatási körülmények javítása)	Önkormányzati forrás
2	Helyi foglalkoztatás elősegítése	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, melynek csökkentése szükséges	A mélyszegénységben élő, tartós munkanélküliek számának csökkentése	Integrált Városfejlesztési Stratégia	A mélyszegénységben élő tartós munkanélküliek képzésének elősegítése, mely lehetőséget biztosít arra, hogy jobb esélyekkel helyezkedjen el a munkaerő-piacon. A mélyszegénységben élő, tartós munkanélküliek foglalkoztatásának elősegítése. A közfoglalkoztatás fejlesztése, hatékonyságának javítása.	Komló Város Önkormányzat, Foglalkoztatási Osztály	2023.06.30.	A mélyszegénységben élő tartós munkanélküliek képzésbe bevontak száma. A mélyszegénységben élő tartós munkanélküliek közül munkaerő-paírcra kerülők száma.	A 2014-2020 EU támogatási ciklusban források bevonása szükséges további munkahelyteremtési források bevonása mellett (EFOP – Humán Szolgáltatások Fejlesztése a Komló Járásban)	A fenntarthatóság a rendelkezésre álló erőforrások függvényében alakul.
3	Szociális, gyermekjóléti és képzési szolgáltatások bővítése	A hátrányos helyzetek generációkon keresztül öröklődnek.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése, felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése, mely elősegítheti a szegregáció oldását.	Integrált Városfejlesztési Stratégia, Komlói Kistérségi Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója	A szociális, a gyermekjóléti feladatellátásban résztvevők az önkormányzattal együttműködve felméri a szolgáltatások bővítésének	Komló Város Önkormányzat, köznevelési és közművelődési intézmények, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	2021.06.30.	szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások száma	Szociális, gyermekjóléti és képzési területen dolgozó szakemberek, valamint a szolgáltatások nyújtására alkalmas	A gyermekjóléti, szociális, képzést végző szolgáltatókkal történő hatékony együttműködés kialakítása, pályázati források.

					lehetőségét. Képzést nyújtó szolgáltatók az önkormányzattal együttműködve a célcsoport igényeihez igazodó képzések szervezését biztosítják.				helyszín. Az intézkedés pénzügyi fedezete elsősorban pályázati források. (EFOP – Humán Szolgáltatások Fejlesztése a Komló Járásban)	
4	Mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása	A mélyszegénységben élők egészségügyi állapota elmarad az országos átlagtól	A mélyszegénységben élők általános egészségi állapotának javítása	Integrált Városfejlesztési Stratégia	Az egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.	Önkormányzat, egészségügyi szervezetek	2023.06.30.	A mélyszegénységben élők közül szűrésen részt vettek száma	Az egészségügyi intézmények biztosítják a humán erőforrást és a helyszínt, pénzügyi forrásként pályázati források bevonása szükséges.	pályázati források felkutatásával biztosítható az intézkedés fenntarthatósága.
5	Informatikai és munkaerőpiaci képzések szervezése	Digitális írástudatlanság hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedését	A mélyszegénységben élők informatikai ismereteinek bővítése.	Integrált Városfejlesztési Stratégia	A mélyszegénységben élők számára informatikai képzések szervezése, melynek eredményeképpen javulnak a munkaerő-piacon való elhelyezkedési esélyeik.	Önkormányzat	2023.06.30.	informatikai ismeretekkel rendelkezők száma, aktív foglalkoztatáspolitikai támogatásba való bevontak száma.	Informatikai képzést folytató intézmények, szervezetek, köznevelési intézmények biztosítják a humán erőforrást, a pénzügyi források elsősorban pályázati forrásokból biztosíthatóak.	Források rendelkezésre állása esetén az intézkedés fenntarthatósága biztosított.
6	A működő gyermekvédelmi jelzőrendszer fenntartása, működésének javítása.	A védelemben vett gyermekek száma növekszik	Prevenció hatékonyságának növelése	A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokról szóló éves beszámoló	Kapcsolatfelvétel, tájékoztató készítése a gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek részére	Önkormányzat, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai	2023.06.30.	védelemben vett gyermekek száma	A személyi feltételek az intézményi rendszerben adottak	A személyi feltételek folyamatosan biztosíthatóak
II. A gyermekek esélyegyenlősége										

1	Programok szervezése, szakemberek képzése	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.	A célcsoport számára olyan szabadidős programok szervezése, amelynek következtében a deviáns magatartások száma csökken, illetve hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.	Közükatási Esélyegyenlőségi Terv	A célcsoport számára olyan szabadidős programok szervezése, amelynek következtében a deviáns magatartások száma csökken, illetve hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.	Önkormányzat, Családsegítő és gyermekjóléti Szolgálat, köznevelési intézmények	2023.06.30.	Szabadidő hasznos eltöltésére szolgáló programok száma, a szakképzett szakemberek	A személyi feltételek az intézményi rendszerben adottak, melyhez a civil szféra is csatlakozik. A források biztosításához pályázati források szükségesek	A személyi feltételek folyamatosan biztosíthatóak, azonban a forráshiány kockázatot jelent.
2	A működő gyermekvédelmi jelzőrendszer fenntartása, működésének javítása.	A védelemben vett gyermekek száma növekszik	Prevenció hatékonyságának növelése	A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokról szóló éves beszámoló	Kapcsolatfelvétel, tájékoztató készítése a gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek részére	Önkormányzat, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai	2023.06.30.	Védelemben vett gyermekek száma	A személyi feltételek az intézményi rendszerben adottak	A személyi feltételek folyamatosan biztosíthatóak
3	Hatékony iskolai szociális munka bevezetése, fenntartása	A szocializációs hátrányok erősödése, gyermeknevelési készségek romlása a családokban	A gyermekek oktatásba, nevelésbe való beilleszkedése, tankötelezettség teljesítése, család-gyermek-nevelési intézmény közötti feszültségek oldása, prevenció		A köznevelési intézményekben a sajátos nevelési igényű, magatartászavaros, szocializációs hátrányokkal küzdő gyermekek számának csökkentése. Óvodai, iskolai szociális munka (szakmai, módszertani előírásoknak megfelelő) bevezetése, hosszú távú működtetése szakemberek biztosítása	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Önkormányzat, köznevelési intézmények	2023.06.30.	Szocializációs hátrányok csökkenése, Iskolai, óvodai hiányzásokból eredő veszélyeztetett gyermekek számának csökkenése	4 fő iskolai szociális munkás, normatív támogatás Önkormányzati hozzájárulás	A humán erőforrás fenntarthatósága biztosítható

4	Hátránykompenzáló programok szervezése	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma emelkedik	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek hátránykompenzációja programok biztosításával	Közkutatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv	Elsősorban a köznevelési intézményekkel együttműködve, olyan programok szervezése, olyan programok fejlesztése (IPR), amelyek a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeit (pl. továbbtanulás) javítják.	Önkormányzat, Családsegítő és gyermekjóléti Szolgálat, köznevelési intézmények	2023.06.30.	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek lemorzsolódásának csökkenése	A humán erőforrás rendelkezésre áll, a pénzügyi források biztosítása állami forrásból és pályázatokból biztosítható.	A humán erőforrás rendelkezésre áll, azonban állami és pályázati források hiánya veszélyt jelent az intézkedés fenntarthatóságára.
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Képzési programok bővítése	A célcsoportra irányuló, a munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzések hiányoznak	A munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzések szervezése	Integrált Városfejlesztési Stratégia	A célcsoport számára szervezett képzések biztosítása és a munkaerő-piaci elhelyezkedésüket segítő kompetenciafejlesztő képzések szervezése	Önkormányzat, Foglalkoztatási Osztály, képző intézmények	2023.06.30.	Képzések száma, célcsoport munkaerő-piaci esélyeinek javulása	Pályázatok	Rugalmas képzési struktúra kialakítása, pályázati források biztosíthatják az intézkedés fenntarthatóságát
2	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások ellátások során célzott támogatások körének kialakítása	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kialakulásának megelőzése	Komlói Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója	A szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások tekintetében olyan rendszer kialakítása, mely segít megelőzni a gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kialakulását	Önkormányzat, szociális és gyermekjóléti intézmények	2023.06.30.	Elszegényedés csökkenése	A humán erőforrás rendelkezésre áll, állami és pályázati pénzügyi források	Pályázati és állami támogatás hiányában az intézkedés fenntarthatósága veszélybe kerülhet.
3	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Rugalmas foglalkoztatás, részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése	A GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	A GYES-ről visszatérő nők munkaerőpiaci visszatérésének megkönnyítése, rugalmas, családbarát foglalkoztatási formák kialakítása	Integrált Városfejlesztési Stratégia	A munkaidő beosztásnak megfelelő intézményi háttér kialakítása, rugalmas munkahelyek kialakítása, kisgyermekes nők foglalkoztatásának segítése	Önkormányzat, Foglalkoztatási Osztály, vállalkozások, intézmények	2023.06.30.	Nők foglalkoztatottsági mutatóinak javítása, atipikus foglalkoztatásban résztvevők száma, aktív foglalkoztatáspolitikai támogatásba való bevontak száma	foglalkoztatást támogató pályázatok, atipikus foglalkoztatást vállaló munkavállalók	foglalkoztatást támogató pályázatok, atipikus foglalkoztatást vállaló munkavállalók
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Közösségi programok	Magas az idő	Az idősek aktivitásának	Kistérségi Szociális	Az aktivitást és a	Önkormányzat,	2023.06.30.	A célcsoport	Az intézkedés	A humán erőforrás

	szervezése	egyedül élők aránya	és függetlenségének megőrzése.	Szolgáltatástervezési Koncepció	függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.	szociális intézmények		aktivitásának és függetlenségének megőrzését segítő programok száma.	megvalósításához szükséges humán erőforrások rendelkezésre állnak, a pénzügyi eszközök pályázati forrásból biztosíthatóak.	biztosítható, azonban forráshiány miatt az intézkedés fenntarthatósága veszélybe kerülhet.
2	Szűrővizsgálatok szervezése	A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett - a pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek.	A célcsoport általános egészségi állapotának javítása.	Komlói Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése	Önkormányzat, szociális intézmények és egészségügyi szolgáltatók	2023.06.30	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások száma, szűrővizsgálatok száma	A humán erőforrás biztosított, az intézkedés pénzügyi forrását állami, pályázati források biztosíthatják.	A humán erőforrás rendelkezésre biztosítható, azonban pályázati, állami források hiánya veszélyeztetheti az intézkedés fenntarthatóságát.
3	Megelőzés	Az idősek gyakran válnak áldozattá	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.	Komlói Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója, Bűnmegelőzési Koncepció	Tájékoztatás, idősek számára felvilágosító előadások szervezése.	Önkormányzat, rendőrség, polgárőrség	2023.06.30	A célcsoport életminőségének javulása	A humán erőforrás rendelkezésre áll, a pénzügyi források pályázati forrásból biztosíthatóak.	A humán erőforrás fenntarthatósága biztosítható, a pályázati források hiánya veszélyeztetheti az intézkedés fenntarthatóságát.
4	Demens betegek nappali ellátásának preferálása Szakemberek célzott továbbképzése	Az idős lakosság körében egyre növekvő tendenciát mutat a demenciával élők száma	A célcsoport életminőségének javulása	Komlói Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	A demenciában szenvedő idősek jellegzetes ápolási problémáinak otthoni megoldási lehetőségei korlátozottak, társadalmi szintű megoldások kimunkálására van szükség, amelyknél az egészségügyi ellátás és a szociális ellátás egymást kiegészítve nyújt szolgáltatást az igénybevevők számára.	Szociális Szolgáltató Központ, idősekkel foglalkozó civil szervezet	2023.06.30.	demens betegek száma a nappali ellátásban	A humán erőforrás rendelkezésre áll	A humán erőforrás fenntarthatósága biztosítható
5	Nemzedékek közötti kapcsolat erősítése	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	A nemzedékek közötti kapcsolat erősítése	Komlói Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Programok, előadások szervezése, melyben a nemzedékek (gyermekek, fiatalok,	Önkormányzat, szociális intézmények, köznevelési	2023.06.30	Nemzedékek közötti kapcsolat erősödése, megismerés, elfogadás	A humán erőforrás rendelkezésre áll és a	A célcsoport motiváltságának fenntartása mellett az

					idősek) együtt vesznek részt, megismerhetik egymás problémáit, szükségleteit.	intézmények			rendezvények pénzügyi forrásai is önerőből biztosíthatóak.	intézkedés fenntarthatósága biztosított.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentesítés	Közfoglalkoztatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Közfoglalkoztatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való akadálymentes hozzáférés biztosítása	Integrált Városfejlesztési Stratégia	A közfoglalkoztatási, kulturális, oktatási, sportlétesítmények teljes körű akadálymentesítések megvalósítása	Önkormányzat, intézmények	2023.06.30	akadálymentes létesítmények száma	pályázati források, rehabilitációs szakember	Pályázati források bevonás nélkül az intézkedés fenntarthatósága kockázatos
2	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel elősegítése	Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	A fogyatékkal élők szűrőprogramokra történő eljutásuk segítése.	Integrált Városfejlesztési Stratégia	Olyan rendszer (infrastrukturális, humán), mely segítséget nyújt a mozgásukban erősen akadályozott személyeknek egészségügyi prevenciós szolgáltatásokon, szűrővizsgálatokon való részvételét	Önkormányzat egészségügyi szolgáltatók, fogyatékosokkal foglalkozó civil szervezetek	2023.06.30	Egészségügyi vizsgálaton, prevenciós programokon részt vevő fogyatékos személyek száma	Humán erőforrás, infrastruktúra, pályázati források	Pályázati források hiányában az intézkedés fenntarthatósága kockázatos
3	Foglalkoztatási programok	A fogyatékkal élők munka-erőpiaci helyzetének javítása	A célcsoport foglalkoztatási lehetőségeinek bővülése, önálló életvitelük kialakítása	Integrált Városfejlesztési Stratégia	A fogyatékkal élők számára a foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, foglalkoztatásuk bővítése	Önkormányzat, Foglalkoztatási Osztály	2023.06.30	Fogyatékkal élők (rehabilitálható munkavállalók) foglalkoztatásának növelése	Fogyatékosok foglalkoztatását segítő pénzügyi források, a fogyatékosok foglalkoztatását vállaló intézményi és vállalkozói szféra	Pályázati források, állami támogatások nélkül az intézkedés fenntarthatósága kockázatos
4	Prevenció hatékonyságának növelése, KEF Fórum munkájának felülvizsgálata.	A szenvedélybetegek száma nő	A szenvedélybetegek számának csökkenése	2013-2020-ra vonatkozó Nemzeti Drogellenes Stratégia	KEF fórum működtetése	Rendőrség, védőnők, Önkormányzat, Gyermekjóléti központ	2023.06.30	látogatások száma	Humán erőforrás, infrastruktúra, pályázati források	A humán erőforrás rendelkezésre áll.
5	Munkáltatók érzékenyítése, Munkaerőpiaci készségek fejlesztése, fejlesztő foglalkoztatás bevezetése.	Pszichiátriai problémával élők munkaerőpiaci jelenléte alacsony. Megváltozott munkaképességű pszichiátriai betegek	Pszichiátriai betegek elhelyezkedési esélyének javítása	Szakmai ajánlás Községi Pszichiátria (EMMI)	Pályázati források felkutatása a szolgáltatások humán erőforrás bővítését elősegítve. Interprofesszionális szakmai fórumok rendszeres jelenléte.	Pszichiátriai betegekkel foglalkozó civil szervezet, Egyenlítő Alacsonyküszöbű Addiktológiai Szolgálat	2022.12.31.	Munkaerő piaci készségek fejlődése. Munkáltatók célcsoport specifikus nyitottságának elősegítése. Elsődleges és másodlagos	Humán erőforrás, infrastruktúra, pályázati források	Szakirányú módszertan specifikus humán erőforrás jelenléte, megtartása. Interprofesszionális szakmai fórumok

		elhelyezkedési esélyei szűkösek.				Önkormányzat		munkaerőpiaci elhelyezkedési adatok.		rendszeres elenléte
6	Pszichiátriai nappali szolgáltatások biztosítása.	Jelenleg nem elérhető szakirányú, célcsoport tiszta pszichiátriai nappali ellátás a területen.	Pszichiátriai nappali szolgáltatások kialakításával elősegíteni a célcsoporti komplex pszicho-szociális rehabilitációt.	Szakmai ajánlás Közösségi Pszichiátria, Szakmai ajánlás Pszichiátriai Nappali Ellátás. (EMMI)	Pályázati, támogatási források felkutatása. Infrastrukturális feltételek feltérképezése. Pszichiátriai célcsoport és az együttműködő partnerek szakmai érzékenyítése.	Önkormányzat, Pszichiátriai betegekkel foglalkozó civil szervezet, Pszichiátriai egészségügyi szolgáltatók	2022.12.31.	A pszichiátriai célcsoport aktív tagja lehessen eredeti lakókörnyezetének. Közösséget teremteni a pszichiátria problémával élőknek. Célcsoporti életminőség javulásának elősegítése. Pszichiátriai egészségügyi osztályos bekerülés számának csökkenése.	Humán erőforrás, infrastruktúra, pályázati források	Pályázati források, állami támogatások nélkül az intézkedés fenntarthatósága kockázatos
7	Védett lakhatás szolgáltatás biztosítása.	Pszichiátriai betegek számára nem elérhető védett lakhatási forma.	Védett lakhatás szolgáltatás kialakításával, terápiás közösségi formában az eredeti lakókörnyezet tagjaként fejlődhetnek az igénybevevők.	Szakmai ajánlás Közösségi Pszichiátriai Ellátás, Szakmai ajánlás Támogatott lakhatás. (EMMI)	Pályázati, támogatási források felkutatása. Infrastrukturális feltételek feltérképezése. Pszichiátriai célcsoport és az együttműködő partnerek szakmai érzékenyítése.	Önkormányzat, Pszichiátriai betegekkel foglalkozó civil szervezet, Pszichiátriai egészségügyi szolgáltatók	2022.12.31.	Bentlakásos, ápoló gondozó intézményi elhelyezés elkerülése. Pszichiátriai egészségügyi osztályos bekerülés számának csökkenése. A pszichiátriai célcsoport aktív tagja lehessen eredeti lakókörnyezetének.	Humán erőforrás, infrastruktúra, pályázati források	Pályázati források, állami támogatások nélkül az intézkedés fenntarthatósága kockázatos

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hoztunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Fritsiné Tímár Adrienn felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum üléseinek szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Komló város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Komló Város Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Komló, 2018. augusztus 29.

Polics József
polgármester

HEP elkészítési jegyzék⁸

NÉV ⁹	HEP részei ¹⁰										Aláírás ¹¹
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Szociális Kerekasztal	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
HEP Fórum	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szociális Szolgáltató Központ	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Pécsi Tankerületi Központ	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szilvási Bölcsőde	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Komlói Város Óvoda	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Komló Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzata	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

⁸ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

⁹ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

¹⁰ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

¹¹ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.